GŁOS LUDU
GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

DZIŚ W NUMERZE:

Z prezesem J. Szymeczkiem... str. 3
Świadek ekshumacji str. 4
Nie chladóm szczęścio... str. 5
Statut Kongresu Polaków w RC str. 8

SOBOTA
2 KWIETNIA 2005
NR 39
ROCZNIK LX
CENA 6 KČ

tel.: 558 731 766
faks: 558 740 044
info@glosludu.cz

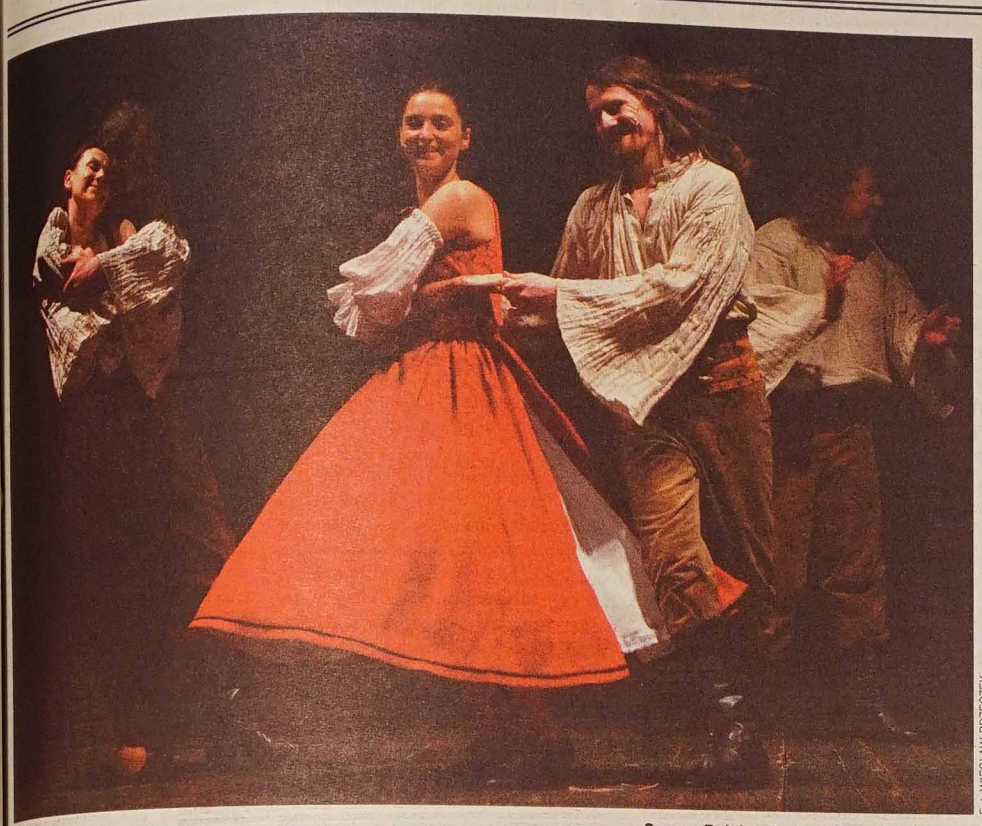

Fot. WIESŁAW PRZECZEK

Scena Polska Teatru Cieszyńskiego zaprasza dzisiaj o godz. 17.30 na prapremierę sztuki muzycznej pt. „Ondraszek – Pan Łysej Góry". Spektakl o legendarnym śląskim zbójniku został zrealizowany przez trójkę artystów wywodzących się ze Śląska Cieszyńskiego – poetkę Renatę Putzlacher, **kompozytora i muzyka** Tomáša Kočkę **oraz reżysera** Bogdana Kokotka, **który jest też autorem scenografii. W przedstawieniu bierze udział cały zespół, w głównego bohatera zaś wcielił się** Tomasz Kłaptocz **(na zdjęciu drugi z prawej).** (kor)

SZANOWNY CZYTELNIKU, DROGI DELEGACIE!

Dziś Zgromadzenie Ogólne

Sobotni poranek, śniadanie na stole, kawa, kanapka i „Głos Ludu". Zwykły obrazek ze zwykłego zaolziańskiego domu z tradycją. I druga odsłona – ta sama pora, ale miejsce inne – ośrodek kultury na czeskocieszyńskiej Strzelnicy. Niebawem rozpocznie się IX Zgromadzenie Ogólne Kongresu Polaków. Delegaci zajmują miejsca przy stołach, sięgają po najnowszy numer naszej gazety. W niej m.in. wywiad z prezesem KP VIII kadencji, Józefem Szymeczkiem, oraz statut Kongresu...

Szanowny Czytelniku, Drogi Delegacie! Mimo że na ogół staram się czcić dwie zasady – *nigdy nie mówić nigdy* oraz wystrzegać się określeń autorytatywnych z przedrostkiem *naj*, dziś pofolguję sobie i zrobię wyjątek. Wszak jest po temu okazja. Zaraz zostaną otwarte obrady IX Zgromadzenia Ogólnego – najważniejszego wydarzenia, które od czasów demokracji ma miejsce w życiu Polaków na Zaolziu. Obecni na sali delegaci wbrew modzie na nieangażowanie się w polityce będą dyskutować o przyszłości Zaolzia, argumentować oraz bronić swoich racji. Nie z każdym poglądem zgodzi się każdy, ale jedno jest pewne – to ludzie, którzy chcą współtworzyć naszą przyszłość i którym jeszcze na czymś zależy. Trzymajmy za nich kciuki, by wybierając nową Radę Kongresu Polaków, wybierali mądrze. A ludzie, którzy mają nam coś pozytywnego do zaproponowania, żeby podjęli się pracy społecznej w Kongresie. By nigdy nie ustawali w drodze, a do sprawowanych przez siebie funkcji podchodzili jak najbardziej uczciwie.

BEATA SCHÖNWALD

PROKURATOR W SPRAWIE LUSTRACYJNEJ:

Oskarżenie M. Kusia było bezpodstawne

Sprawa Mariana Kusia, zastępcy burmistrza miasta Cz. Cieszyna i członka samorządu wojewódzkiego, przybrała inny obrót. Prokurator uchylił zarzut kłamstwa lustracyjnego wobec Kusia, uznając decyzję policji o obwinienie go w tej sprawie za bezpodstawną. Poprosiliśmy Mariana Kusia **o ustosunkowanie się do tej całej afery.**

– Ostatnio stałem się ofiarą kampanii, której celem była moralna i polityczna dyskredytacja mej osoby. Zawsze twierdziłem, że obwinienie mnie przez policję jest bezpodstawne, gdyż nie polega na prawdzie.

Ciąg dalszy na str. 2

OD WCZORAJ NA INTERNECIE

Słownik biograficzny Śląska Cieszyńskiego

CIESZYN (o) – Sprawa dotarcia do informacji na temat osób związanych ze Śląskiem Cieszyńskim wiąże się często z wielu problemami. Książnica Cieszyńska postanowiła ułatwić osobom zainteresowanym historią i teraźniejszością regionu dotarcie do informacji i przy współpracy z Biblioteką Regionalną w Karwinie przy wsparciu Unii Europejskiej w ramach Programu Współpracy Przygranicznej Phare w Euroregionie Śląsk Cieszyński – Těšínské Slezsko zebrać i opracować z ponad 80 polskich, czeskich i niemieckich leksykonów obszerny wykaz osób, udostępniając go na nowoczesnym medium, jakim jest Internet.

Ciąg dalszy na str. 2

Fot. WŁADYSŁAW OWCZARZY

Na wystawie pokazano najróżniejsze publikacje i materiały, z których korzystano przy opracowywaniu Słownika. Na zdjęciu Stefania Bojda **i** Józef Golec **– autorzy trzytomowego Słownika biograficznego Ziemi Cieszyńskiej.**

Koncert nauczycieli

TRZYNIEC (man) – „Muzyką do porozumienia między nauczycielami Czwórki Wyszehradzkiej" – pod taką nazwą odbył się w ub. czwartek koncert w sali teatralnej Domu Kultury „Trisia" w Trzyńcu.

– Zorganizowaliśmy ten niecodzienny koncert nauczycieli muzyki, by oprócz wiedzy teoretycznej mogli się wykazać zdolnościami również od strony praktycznej. Zresztą to przecież artyści – powiedział nam po imprezie dyrektor Podstawowej Szkoły Artystycznej przy ul. Trzanowskiego w Trzyńcu **Eduard Turoň**.

W koncercie wystąpiło 22 pedagogów – ośmiu ze szkoły przy ul. Trzanowskiego w Trzyńcu oraz 14 z zagranicy: z Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia w Jastrzębiu Zdroju, Podstawowej Szkoły Artystycznej im. Józefa Kresánka w Bratysławie i Rácz Aladár Zeneiskoly w Budapeszcie.

Ciąg dalszy na str. 2

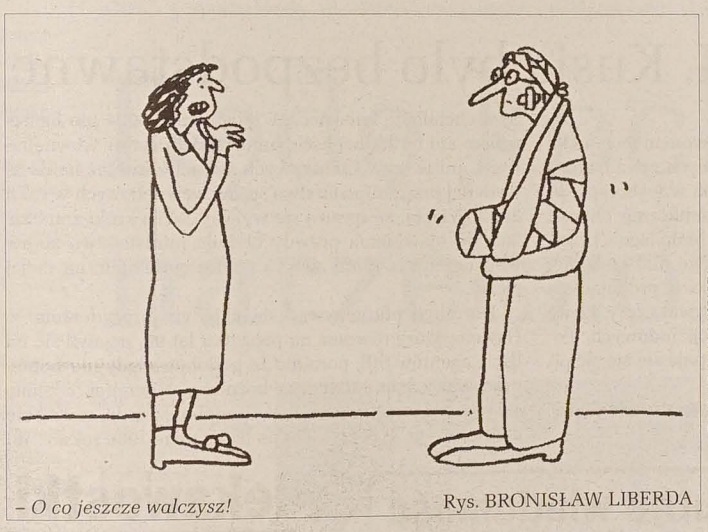

– O co jeszcze walczysz! Rys. BRONISŁAW LIBERDA

WSZYSCY POLACY ODDAJĄ HOŁD POLSKIM OFICEROM – OFIAROM NKWD

Cień Katynia powraca

Rosyjska prokuratura umorzyła śledztwo, oświadczając, że mord katyński nie był zbrodnią ludobójstwa, i jako taki ulega przedawnieniu. Jak podała „Rzeczpospolita", sprawa mordu katyńskiego już na procesie norymberskim była, i to przez Rosjan, stawiana jako zbrodnia ludobójstwa; wtedy jednak przypisywali ją Niemcom. Polakom znane są przesłuchania, chociaż tylko w charakterze świadków, zaledwie trzech zbrodniarzy niższego szczebla. Ze wstępnych rozpoznań Instytutu Pamięci Narodowej wynika, że w mordach uczestniczyło ok. 2000 osób i część z nich jeszcze żyje. Nikomu jednak nie przedstawiono zarzutu morderstwa.

W marcu 2005 r. generał Sawienkow oświadczył, że przesłuchano 900 świadków, przeprowadzono 18 ekspertyz i dokonano ekshumacji. Wbrew wcześniejszym zapewnieniom strona rosyjska jednak nie przekaże Polsce wszystkich akt śledztwa, tylko zaledwie 67 tomów z ok. 183. Pozostałe uznała za tajne.

Wciąż nieznane są nazwiska i miejsca pochówku około 7 tysięcy Polaków, według dowodowych domniemań zamordowanych i pogrzebanych w Bykowni, Chersoniu, w okolicach Charkowa i Kuropatach. Zdaniem znawczyni problematyki Katynia i stosunków polsko-rosyjskich, **Inessy Jażborowskiej**, stanowisko rosyjskiej prokuratury ma podłoże polityczne. Chłodne stosunki polsko-rosyjskie pogorszyły się jeszcze po sukcesie polskiej misji podczas kryzysu na Ukrainie. Rosja świadomie prowokuje napięcia, aby wykazać rzekomą rusofobię Polski i doprowadzić do jej izolacji. W rzeczywistości chodzi o zablokowanie Polsce możliwości wpływania na formułowanie polityki wschodniej UE, co – jak pokazały wypadki na Ukrainie – może być skuteczne, i nie po myśli Moskwy.

Ciąg dalszy na str. 3

Pogoda

SOBOTA – Pogodnie. Temperatura w dzień 11-15 st., nocą od 0 do -4 st. C. Wiatr płd.-wsch. 3-7 m na sek.
NIEDZIELA i **PONIEDZIAŁEK** – Pogodnie, rano możliwe lokalne mgły i zamglenia. Temperatura w dzień 13-17 st., nocą od 3 do -1 st. C.

ISSN 1212-4222

Zarząd Główny Macierzy Szkolnej
Polska Szkoła Podstawowa
i Koło Macierzy Szkolnej w Hawierzowie Błędowicach
Polskie Towarzystwo Artystyczne ARS MUSICA
MěKS Havířov
zapraszają na

30.4.2005
godz. 16.00
Dom Kultury im. Petra Bezruče, Hawierzów
Bilety do nabycia w PSP Błędowice,
nr. tel.: 596 434 093

U rodaków

■ Tegoroczna rolnicza wiosna przyszła do Polski o dwa tygodnie później niż zwykle. Zima nie spowodowała większych strat w uprawach, rolnicy rozpoczynają już siewy zbóż jarych. Jednak w wyższych partiach powiatu cieszyńskiego rozpoczęcie prac polowych możliwe będzie prawdopodobnie dopiero w połowie kwietnia.

■ Gabriela i Robert Sochowie, policjanci z Bielska, założyli stowarzyszenie Bezpieczne Dziecko. W swoim wolnym czasie jeżdżą po okolicznych wioskach i w trakcie 45 minutowych pogadanek uczą maluchy co robić, żeby nie stało im się nic złego. Robert pokazuje się maluchom dopiero na koniec spotkania i zawsze w stroju Kubusia Puchatka. Rozdaje im odblaskowe gadżety. Pierwsze prelekcje stowarzyszenie zorganizowało w zeszłym roku. Od tej pory Sochowie odwiedzili już ok. 20 placówek i rozdali 2 tys. odblasków.

■ Od kilku tygodni właściciele broni palnej i gazowej masowo się rozbrajają. A wszystko za sprawą nowej ustawy o broni i amunicji, która nałożyła na posiadaczy pistoletów i innych rodzajów broni palnej obowiązek przeprowadzania okresowych, kontrolnych badań lekarskich. Koszt badań waha się od 350 do 600 zł. Nie wszystkich stać na taki wydatek, dlatego część ludzi rezygnuje z posiadania broni.

■ Przed miesiącem Cieszynem wstrząsnęła zbrodnia dokonana na 6-letnim Robercie przez konkubinę jego ojca. Zabójczyni chłopca została poddana obserwacji psychiatrycznej, która potrwa kilka tygodni. O ile lekarze potwierdzą głęboką chorobę psychiczną kobiety, prokuratura nie będzie mogła postawić jej w stan oskarżenia. Dojdzie do umorzenia sprawy, a sprawczyni zabójstwa zostanie poddana leczeniu w zamkniętym ośrodku.

■ Sezon 2004/2005 zakończyli snowboardziści. W światowej czołówce ponownie znaleźli się przedstawiciele klanu Ligockich z Cieszyna. Pozostałym reprezentantom cieszyńskiego regionu wiodło się nieco gorzej. W końcowej klasyfikacji halfpipe (z 7 startów pod uwagę branych jest 6 najlepszych wyników) Paulina Ligocka zajęła 12. (1450 pkt.), w klasyfikacji generalnej PŚ zajmuje 53. pozycję (1490 pkt.). Kuzyn Pauliny, Mateusz Ligocki, zajął w generalnej klasyfikacji PŚ 15. miejsce (616,6 pkt.).

■ Piotr Sadkiewicz, proboszcz parafii św. Michała Archanioła w Leśnej koło Żywca, wpadł na pomysł stworzenia muzeum w wieży kościelnej. Pomysł okazał się strzałem w dziesiątkę! Wierni przekazują do niego naprawdę unikatowe eksponaty. Jednym z nich jest wydana po polsku w 1905 r. w Budapeszcie księga pt. „Ojcze nasz", zawierająca drzeworyty, obrazy i refleksje dotyczące tej modlitwy, drukowane także na pergaminie. Wierni zachwycają się też starym obrazem św. Teresy i modlitewnikiem z końca XIX w.

■ Skoczów to jedyne miasto w Polsce, gdzie można jeszcze uczestniczyć w unikatowym obrzędzie. Każdego roku w wielki piątek odziany w słomę Judosz skończy w ogniu, który zniszczy wyrządzone przez niego zło. Ulicami Skoczowa Judosza na śmierć prowadzą halabardnicy i tłumek hałasujących kołatkami dzieci. Hałas ma wyganiać z ulic i domów zło oraz przypominać trzęsienie ziemi, które wystąpiło na Golgocie, gdy Chrystus umierał na krzyżu. Na rynku Judosz kłania się ratuszowi i burmistrzowi, obok kościoła składa uszanowanie proboszczowi. Dawniej rola Judosza była wyróżnieniem, zabiegało o nią wielu mężczyzn. **Opr. (man)**

Niesygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z internetowych serwisów informacyjnych.

Fot. ROMAN BASELIDES

Stół prezydialny podczas spotkania wiosennego i walnego zebrania Klubu Nauczycieli Emerytów, które odbyło się w ub. czwartek w sali restauracji „Na Brandysie".

Spotkanie wiosenne KNE

CZ. CIESZYN (man) – Przeszło 80 członków Klubu Nauczycieli Emerytów (KNE) działającego przy TNP w ub. czwartek wzięło udział w spotkaniu wiosennym, które poprzedziło walne zebranie. Spotkanie odbyło się w sali restauracji „Na Brandysie".

Podsumowawszy swoją ubiegłoroczną działalność Klub wybrał nowy 16-osobowy zarząd. Zatwierdzono też program tegorocznych imprez. W pierwszej połowie maja nauczyciele–emeryci wyjadą na wycieczkę do Pisarzowic i Jaworza, gdzie będą m.in. gośćmi zakładów ogrodniczych. Odwiedzą też Muzeum Śląska Cieszyńskiego w Cieszynie i zamek „Liberum Veto" w Błogocicach.

Życzenia pedagogom w stanie spoczynku z okazji Dnia Nauczyciela złożyły prezes TNP **Małgorzata Rakowska** oraz konsul RP w Ostrawie **Grażyna Kostrusiak**. Uczniowie szkoły w Gnojniku zaśpiewali dla nich kilka piosenek.

Na czwartkowej imprezie nie zabrakło przedstawicieli Towarzystwa Nauczycieli Polskich w RC. Natomiast kierownik okręgu śląskiego Związku Nauczycieli Polskich w Katowicach, **Henryk Mieszczanin,** z okazji stulecia tej organizacji uhonorował odznaką związkową dziewięcioro członków zarządu KNE: przewodniczącą **Jadwigę Sperling**, **Olgę Herman, Irenę Machej**, **Irenę Małysz**, **Olgę Orszulik**, **Stanisławę Ryłko**, **Hildę Śliż** i **Gustawa Walka**.

Od pierwszego spotkania emerytowanych nauczycieli minęło 70 l[illegible] Po raz pierwszy spotkali się 23 m[illegible] 1935 roku w hotelu „Polonia" w C[illegible] Cieszynie. Kółko Nauczycieli Emer[illegible]tów (tak brzmiała ówczesna nazw[illegible] działało do wybuchu II wojny świ[illegible]towej. Swoją działalność wznow[illegible] dopiero w 1965 roku, głównie dzi[illegible] ofiarnym zabiegom ZG PZKO. [illegible] tego czasu prężnie działająca or[illegible]nizacja nosi nazwę Klub Nauczyc[illegible] Emerytów.

Słownik biograficzny...

Dokończenie ze str. 1

W czwartek w Książnicy Cieszyńskiej odbyła się prezentacja plonu działań zespołu redakcyjnego, czyli „Elektronicznego słownika biograficznego Śląska Cieszyńskiego" połączona z wernisażem wystawy pt. „Cieszyńskie biografie". Jak podkreślano, Słownik obejmujący obecnie niespełna 6 tys. nazwisk, będzie nadal uzupełniany. Dobrą wiadomością dla ludzi nie mających dostępu do Internetu jest zapewnienie, że Biblioteka Regionalna w Karwinie zamierza wydać Słownik w formie płyt CD. Wszyscy odwiedzający wystawę w Książnicy Cieszyńskiej wypełnić mogą ankietę o najwybitniejszego Cieszyniaka. Na „Karcie do głosowania" znajduje się 70 nazwisk oraz rubryczka na ewentualne uzupełnienie listy o inne nazwisko.

Stan krytyczny papieża

WATYKAN – Jak dowiedzieliśmy się z ostatniej przed zamknięciem numeru informacji rzecznika Watykanu J. Navarro-Vallsa, papież jest cały czas całkowicie przytomny, modli się i przyjął kilku swych współpracowników.

Informacje o stanie Jana Pawła II rzecznik Stolicy Apostolskiej przekazał, płacząc. Podczas briefingu Navarro-Valls oświadczył, że choć papież cierpi i ma kłopoty z oddychaniem oraz zmieniającym się ciśnieniem, jest całkowicie przytomny i zachowuje spokój. Modli się i słucha lektury Pisma świętego. Zastrzegł, że sytuacja jest nadal trudna, ale wydaje się, iż się stabilizuje. Potwierdził też, że papieżowi udzielono sakramentu namaszczenia chorych i że przyjął On komunię świętą w obliczu śmierci – wiatyk.

Komuniści uratowali Grossa

PRAGA – Czeski parlament nie przegłosował wczoraj wotum nieufności dla rządu **Stanislava Grossa**. Przesądzili o tym deputowani komunistyczni, którzy wstrzymali się od głosu. Inicjatorem wniosku o wotum nieufności była Obywatelska Partia Demokratyczna (ODS).

W 200-miejscowej Izbie Poselskiej, która decydowała o losie koalicyjnego rządu Grossa, ODS ma 57 głosów. Za odejściem gabinetu Grossa, polityka, który nie umiał przekonująco wyjaśnić pochodzenia swego majątku, była też KDU-ČSL mająca w Izbie 21 głosów, którzy opuścili w czwartek koalicję rządową. Do odwołania rządu, co wymaga zgody przynajmniej 101 deputowanych, brakowało więc 23 głosów. W ten sposób komuniści z 41 mandatami stali się języczkiem u wagi.

Uroczystość we Frysztacie

KARWINA (man) – W kościele pa[illegible]fialnym pw. Podwyższenia Krzyża [illegible] w Karwinie Frysztacie w ub. czwart[illegible] przed południem odbyło się uroczy[illegible] nabożeństwo z okazji 65-lecia posw[illegible] kapłańskiej znanego na Zaolziu [illegible] prałata **Miloslawa Klisza**. W [illegible] św. koncelebrowanej przez biskup[illegible] Diecezji Ostrawsko-Opawskiej **Fra[illegible]tiška Lobkowicza** i arcybiskupa Die[illegible]cezji Ołomunieckiej **Jana Graubner** uczestniczyło 36 księży, 7 klerykó[illegible] oraz blisko 600 wiernych.

Koncert nauczycieli

Dokończenie ze str. 1

Zabrzmiały utwory Vivaldiego, M[illegible]zarta, Blocha, Halvorsena i Gi[illegible]piego. Koncert otworzyła i zamk[illegible] orkiestra kameralna składająca [illegible] z wszystkich wykonawców. Prz[illegible] południem artyści zaprezentowali [illegible] uczniom trzynieckich szkół podst[illegible]wowych i średnich.

Koncert został zorganizow[illegible] z okazji przypadającego na 28 ma[illegible] dnia nauczyciela. Po jego zakończ[illegible]niu dyrektor trzynieckiej szkoły [illegible]stycznej E. Turoń wręczył upom[illegible] nauczycielom obchodzącym w [illegible] roku okrągły jubileusz pracy w tej [illegible]cówce.

Licząca przeszło 800 uczniów [illegible]stawowa Szkoła Artystyczna przy [illegible] Trzanowskiego w Trzyńcu w p[illegible]szłym roku obchodzić będzie swo[illegible] 60-lecie. Z tej okazji urządzi okol[illegible]nościowy koncert, podczas kt[illegible]go zaprezentują się najwybitni[illegible] uczniowie i wychowankowie szkoły.

Oskarżenie M. Kusia było bezpodstawne

Dokończenie ze str. 1

Z perspektywy czasu widzę to tak, że powodem moich kłopotów może być jeden z moich politycznych rywali, który uważa mnie za przyczynę swojej porażki w wyborach do samorządu miejskiego i który nawet publicznie obnosił się tym, że mnie zniszczy jako polityka. Mało tego – przed swoimi znajomymi chwalił się, że sprawę mej rzekomej współpracy z StB sam rozpętał. Być może, próbując się mścić na mnie, człowiek ten rozpamiętywał czasy, kiedy był znaczącym funkcjonariuszem milicji ludowych. Podobnie jak wtedy również teraz nie krępuje się sięgać po kłamstwa i oszczerstwa.

No dobrze, ale w jaki sposób pana nazwisko znalazło się na liście agentów StB?

Sam chciałbym wiedzieć. W latach 1990-2004 nie figurowałem ani na żadnej liście ministerstwa spraw wewnętrznych, ani w tzw. „Cibulkowych spisach", ani też na liście wydanej przez ministerstwo spraw wewnętrznych w roku 2003. Wierzę, że sprawa się wyjaśni. Moje kroki zmierzające do ujawnienia prawdy blokuje ministerstwo spraw wewnętrznych, które zwleka z udostępnieniem mi mojej teczki.

Nie chcę porównywać się z byłym prezydentem V. Havlem, który również na początku lat 90. pojawił się na liście agentów StB, pomimo że podobno nigdy nie współpracował z komunistyczną bezpieką. Niemniej, ośmielę się wyrazić przypuszczenie, że podobnie jak on, stałem się ofiarą intrygi. Tyle że 15 lat po listopadzie 1989 roku. **(s)**

Wandale już znani

ORŁOWA (wak) – Sprawcami de[illegible]stacji nagrobków na cmentarzu w [illegible]łowej Mieście są trzej chłopcy w [illegible]ku 11, 12 i 13 lat. Podczas przesłu[illegible]nia nie potrafili podać motywu swe[illegible]czynu. Młody wiek wandali chro[illegible] ich przed karą. Policja poszukuje [illegible]ścicieli zdewastowanych grobów.

Dopadła nas smutna wiadomość

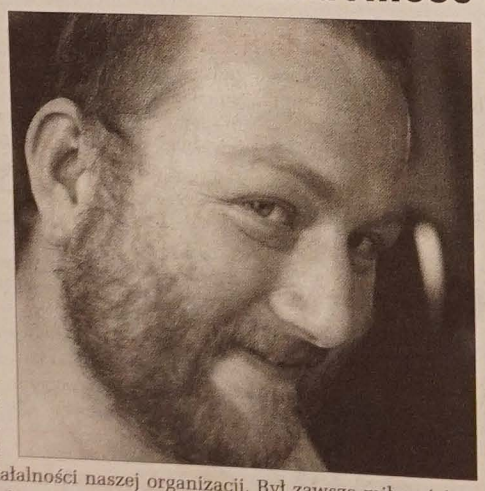

Nasz Drogi Kolega, **Marek Michałek**, który od dłuższego czasu dotknięty był ciężką chorobą, musiał się z nami wczoraj rozstać. Z powodu Jego zgonu czujemy się zobowiązani do złożenia ostatniego podziękowania za pracę, którą wykonał w funkcji szefa Kancelarii Kongresu Polaków i zarządcy spółki „Pol-Press". Dziękujemy również za ogrom zaangażowania, które włożył do usprawnienia działalności naszej organizacji. Był zawsze miłym i życzliwym człowiekiem. Wszystkie sprawy, i te skomplikowane, rozwiązywał z sercem. Rozdawał radość i wypełniał optymizmem po brzegi ludzkie dusze. Najbliższej Rodzinie Zmarłego składamy wyrazy głębokiego współczucia.

Kongres Polaków w RC
Redakcja „Głosu Ludu"

Ciekawostki

Tańczący car? Nie!

Ok. 50 prawosławnych tradycjonalistów manifestowało w Moskwie przeciwko premierze baletu „Rasputin", w którym występuje tańczący car Mikołaj II. Monarcha został w 2000 r. kanonizowany przez Cerkiew jako męczennik.

Protestujący nieśli transparenty krytykujące „bluźnierczy balet". Na jednym z nich był napis: „Nie tykajcie naszych świętych". Niesiono też portret Grigorija Rasputina – szarlatana, faworyta rodziny cara Mikołaja, zamordowanego przez arystokratów pragnących zapobiec dyskredytowaniu dynastii. Według dziennika „Izwiestija" żaden uczestnik demonstracji nie widział baletu, przeciwko któremu protestuje. Spektakl przygotowała trupa pod kierunkiem wybitnej tancerki, a obecnie choreografki Mai Plisieckiej. Rosyjska Cerkiew prawosławna, która odmówiła kanonizacji Rasputina, nie protestuje p[illegible]ciwko spektaklowi.

Urzędnicze flamenco

Rzeszowscy urzędnicy miejscy [illegible] się tańca flamenco. To przygotow[illegible]nia do zawarcia umowy partnersk[illegible] ze stolicą Hiszpanii – Madrytem. [illegible]rej podpisanie ma nastąpić w p[illegible]wie czerwca.

Pracownicy magistratu ch[illegible] w dni wolne od pracy. Zdaniem [illegible]struktorów tańca najwięcej pr[illegible]mów sprawia kursantom zdob[illegible] właściwego rytmu. Twierdzą jed[illegible] że żmudna praca może doprowa[illegible] do sukcesu.

Władze miasta przekonują, [illegible] kurs tańca flamenco dobra [illegible] ludziom na co dzień siedzący [illegible] biurkami – pomoże rozładować [illegible] i sprawić, aby w pracy byli wyp[illegible]ci i bardziej efektywni. Kurs [illegible] flamenco finansuje urząd miasta.

NA PROWINCJI Z CZYTELNICTWEM NIE JEST ŹLE

Ruch w bibliotece

RYCHWAŁD (wak) – Czytelnictwo nie jest ulubioną rozrywką – tak przynajmniej wynika z różnych sondaży. Podobno ponad 40 proc. rodaków nie przeczytało w ub. roku żadnej książki, co ósmy znalazł czas tylko na jedną. Nieco chętniej sięgamy po prasę codzienną i tygodniki. Poniekąd inny obraz wyłania się z informacji kontrolnych bibliotek.

– *Liczba czytelników wprawdzie nie wzrasta, ale od lat utrzymuje się na tym samym poziomie. Naszą bibliotekę odwiedziły w ub. roku 5334 osoby, które wypożyczyły 30 940 tytułów. Placówka wzbogaciła się o kolejne 563 książki, łącznie dysponujemy 17 699 tytułami (w tej liczbie znajduje się również 1457 pozycji polskich)* – powiedziano nam w rychwałdzkiej placówce bibliotecznej. Najliczniejszą grupę w rejestrze czytelników polskiego oddziału Miejskiej Biblioteki, który mieści się w jednym z pomieszczeń Domu PZKO, stanowią osoby w wieku 60-70 lat (jest też kilku osiemdziesięciolatków); po niej plasuje się średnia generacja. Najmniej z bibliotecznej oferty korzystają dzieci i młodzież.

– *Największym wzięciem wśród pań cieszą się sagi rodzinne i powieści o miłości. Szczególnie te oderwane od rzeczywistości, czyli z serduszkiem. U panów zaś kryminały i książki historyczne. Średnia generacja wypożycza najczęściej encyklopedie, słowniki oraz wydania albumowe. Rozchwytywane są nowe pozycje, które trafiają do nas co trzy miesiące. Wiele osób sięga również po kolorowe czasopisma, takie jak: „Tina", „Styl", „Życie na gorąco" czy „Moje gotowanie"* – mówi prowadząca polskie zbiory biblioteczne, **Helena Hrnčířowa.**

Cień Katynia powraca

Dokończenie ze str. 1

Znanych jest 500 nazwisk Zaolziaków, przede wszystkim jeńców trzech obozów jenieckich, zamordowanych przez NKWD na wiosnę 1940 r. Prezes Stowarzyszenia „Rodzina Katyńska" w RC **Józef Pilich** oświadczył: – *W naszym rozumieniu to było ludobójstwo. Niemcy potrafili jakoś do tych spraw się ustosunkować, z tamtej strony nie ma nawet przysłowiowego „przepraszam". Odszkodowania już naszym bliskim życia nie wrócą, ale jak mamy żyć obok siebie, po dobrosąsiedzku, skoro takich zasadniczych spraw nie umie się rozstrzygnąć w sposób ogólnie przyjęty.*

Na żądanie Rodzin Katyńskich IPN powziął decyzję o wszczęciu własnego śledztwa.

O Katyniu piszemy też na stronie czwartej. **(„Rz"-T)**

OKNA JAK MARZENIE!

Nareszcie mamy wiosnę! Temperatura na dworze powoli się podnosi, a niejeden z czytelników powoli i z obawami zerka na licznik prądu lub gazu zastanawiając się, ileż to znowu kosztowało go tej zimy ogrzewanie domu. Nikt nie lubi wydawać więcej niż trzeba, a czy pamiętamy, że na ogrzewaniu też można zaoszczędzić? Bardzo często wystarczy jednorazowo zainwestować w porządne, szczelne okna. Różnicę poznamy od razu.

– *Tak, przydałyby się nowe okna* – pomyśli pewnie niejeden czytelnik. – *To jednak niemała inwestycja, a kiedy człowiek nie zna się na sprawie, jak ma wybrać rzeczywiście najlepsze?* Na rozwiązanie tego dylematu istnieje tylko jeden sposób: zwrócić się do dobrych, godnych zaufania fachowców!

Znajdą ich Państwo w sklepie firmy Centrum OPEN Okna Drzwi. Tu na poczekaniu obsługa zaprezentuje Państwu bogatą ofertę okien i drzwi najróżniejszych typów wraz z szerokim wyborem żaluzji i rolet.

To jednak nie wszystko. Firma nie tylko sprzedaje, lecz zapewnia kompletny serwis: montaż, wykonanie prac murarskich z użyciem najnowocześniejszych materiałów, wywóz starych okien – wszystko zgodnie z potrzebami i życzeniem klienta. Przy tym montażyści baczną uwagę zwracają na to, by przy wykonywaniu prac zachować czystość i porządek, a przede wszystkim by klient był zachwycony efektem ich pracy.

Wybór w Centrum OPEN Okna Drzwi jest rzeczywiście duży, firma oferuje bowiem produkty nie jednego, lecz od razu kilku najlepszych polskich producentów utrzymujących się od lat w czołówce branży. Używają oni sprawdzonych niemieckich materiałów i technologii, dzięki czemu jakość okien jest na prawdziwie europejskim poziomie.

Centrum OPEN z myślą o klientach z Republiki Czeskiej zapewniło sobie wszystkie potrzebne atesty, w tym najważniejszy certyfikat „Stavební technické osvědčení" potwierdzający najwyższą jakość sprzedawanych okien. Zarówno same okna, jak i roboty montażowe wykonywane przez Open, objęte są 5-letnią gwarancją.

Ceny oferowane w Centrum Okien i Drzwi OPEN są niezwykle korzystne. Decydują o tym trzy czynniki:

1) znacznie niższe ceny okien polskich producentów, którzy wytwarzając na wielkę skalę zapewnili sobie surowce po bardzo korzystnych cenach,
2) kurs wymiany koron na złotówki, który w ostatnim czasie jest bardzo dobry,
3) firma Open jest zarejestrowana w Republice Czeskiej, można więc kupować tu okna z wymianą z 5 % czeskim VAT-em (DPH), podczas gdy w innych firmach trzeba by zapłacić wg polskiej stawki 22 % VAT. I to najważniejszy czynnik gwarantujący korzystną cenę.

Wysoka jakość i dobre ceny to w Centrum OPEN sprawa oczywista. Tutaj nie wabią klienta takimi tanimi chwytami, jak 40 czy 50 % obniżki ceny. Właściciel Centrum Okien i Drzwi OPEN twierdzi, iż nie ma możliwości, żeby jakakolwiek firma sprzedawała pełnowartościowy towar za 50 % ceny – jaki miałaby w tym interes i kto kupiłby u niej za 100 % ceny?

W OPEN najniższe ceny są po prostu na co dzień, oferta jest zawsze dopasowana do możliwości i potrzeb klienta. Firma zaprasza serdecznie wszystkich, którzy chcą się przekonać. Wystarczy wybrać się do Centrum OPEN w Cieszynie, nad Olzą po polskiej stronie granicy. Sklep firmy znajduje się przy ul. Zamkowej, tuż za mostem granicznym, którym przejeżdżają samochody z Polski do Republiki Czeskiej (piesi mogą przekraczać po tym moście granicę w obu kierunkach). Nie warto zwlekać – wiosna jest najlepszym momentem do podjęcia decyzji o wymianie okien, a oferta Centrum OPEN zadowoli każdego!

CENTRUM OKIEN I DRZWI OPEN
CIESZYN, UL. ZAMKOWA 2
PRZY MOŚCIE PRZYJAŹNI

TEL.: + 48 33 852 17 00
EUROTEL: 720 142 119
E-MAIL: GW.OPEN@ATLAS.CZ

CENTRUM OPEN OKNA ■ DRZWI

HY-010

Z PREZESEM JÓZEFEM SZYMECZKIEM NA STYKU DWÓCH KADENCJI

Będę kochał narzeczoną...

Polskie szkolnictwo i polskie media to dwie główne sprawy, które przez trzy lata stały w centrum zainteresowania ustępującej dziś Radzie Kongresu Polaków. Logicznie więc, problematyka z nimi związana wysuwa się na pierwszy plan wywiadu, którego mimo gorączki towarzyszącej przygotowaniom do Zgromadzenia Ogólnego KP udzielił nam prezes Kongresu Polaków, Józef Szymeczek.

Polskie szkolnictwo na Zaolziu z obawami oczekiwało wprowadzenia nowej Ustawy o szkolnictwie. Tymczasem okazało się, że m.in. dzięki zabiegom komisji szkolnej Rady Kongresu Polaków niepotrzebnie...

Tak, bo nowa ustawa przyniosła obniżenie limitów liczby uczniów w oddziałach przedszkoli i klasach polskich szkół podstawowych, co przełożyło się na bardziej korzystne przeliczniki finansowe. Odgłosy, jakie dochodzą do nas z terenu, są więc pozytywne. Polskie szkoły radzą sobie pod względem ekonomicznym, mają szansę funkcjonować na miarę obecnych czasów. Wprowadzenie w życie ustawy w satysfakcjonującej nas, Polaków, postaci to jednak efekt dziesiątek rozmów, posiedzeń i tyluż pism wysłanych tam, gdzie trzeba. Jednym słowem, to rezultat pracy komisji szkolnej, której działalność wznowiliśmy zaraz na początku swojej kadencji.

Spodziewam się, że na wejściu w życie nowej Ustawy o szkolnictwie rola komisji szkolnej się nie kończy?

Oczywiście, cały czas trzeba trzymać rękę na pulsie, śledzić zmiany szykowane w legislatywie. Chociażby takie, jak te, które sugerowały zależność między istnieniem w gminie szkoły mniejszościowej a komisji ds. mniejszości narodowych. Na szczęście komisji szkolnej Rady Kongresu udało się przeforsować wniesienie poprawki, która mówi, że nie dotyczy to szkół już istniejących. W ten sposób zostały uratowane polskie szkoły w Błędowicach czy Lutyni Dolnej, w przyszłości zaś przed podobnym problemem został uchroniony Gnojnik.

Komisji szkolnej trudno ubierać zasług, bo chociażby fakt przywrócenia stypendiów rządowych oraz systemu rekrutacji na studia w Polsce sprzed czasów przystąpienia Polski i RC do Unii mówi sam za siebie. O wiele więcej kontrowersji budzi natomiast sposób wydawania naszej gazety, czyli „Głosu Ludu", a to już właśnie działka Rady Kongresu Polaków oraz powołanych przez nią wydawnictw – najpierw „Olzy", teraz zaś „Pol-pressu"...

Nie ukrywam, że wydawanie „Głosu Ludu" pochłaniało najwięcej naszej energii. W swoim czasie dla potrzeb „Głosu Ludu" założono wydawnictwo „Olza", które oprócz wydawania tego tytułu prowadziło również własną działalność wydawniczą. Idea była dobra, a zagospodarowane środki firmy przeznaczone były w pełni na wydawanie „GL". W ostatnich latach praktyka różniła się jednak od początkowych założeń. „Olza" gospodarowała nieefektywnie i stała się ciężarem dla „GL". W rezultacie obecna Rada Kongresu w celu uzdrowienia sytuacji związanej z wydawaniem gazety musiała przedsięwziąć szereg mało popularnych kroków – zwolnić większość personelu „Olzy" oraz ograniczyć uposażenia pracowników „GL". W końcu przystąpiono do likwidacji spółki, a do wydawania „GL" powołano nowy podmiot prawny – wydawnictwo „Pol-press". To wszystko udało się załatwić właściwie w marszu – łącznie z przeprowadzką redakcji do Cz. Cieszyna, też zresztą w ramach oszczędności... Wraz z założeniem „Pol-pressu" finansowanie „Głosu Ludu" stało się jasne i przejrzyste, czego dowodem jest chociażby pomyślny przebieg kontroli, jakie przeprowadzała w firmie Najwyższa Izba Kontroli oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Niestety, zmiany powinny były być przeprowadzone wcześniej. Urząd Skarbowy na podstawie kontroli z końca lutego br. wniósł bowiem wobec Kongresu formalny zarzut, który odnosi się do sytuacji z 2002 roku. Aby się z niego oczyścić, natychmiast poczyniliśmy odpowiednie kroki. Niemniej do czasu, zanim dowiedziemy swoich racji, Ministerstwo Kultury wstrzymało dotacje na działalność „Głosu Ludu". Teraz trzeba więc łatać dziurę dziurą. Żywimy jednak nadzieję, że sprawa już wkrótce zostanie rozwiązana po naszej myśli, aczkolwiek tu nigdy nie można mieć stuprocentowej pewności.

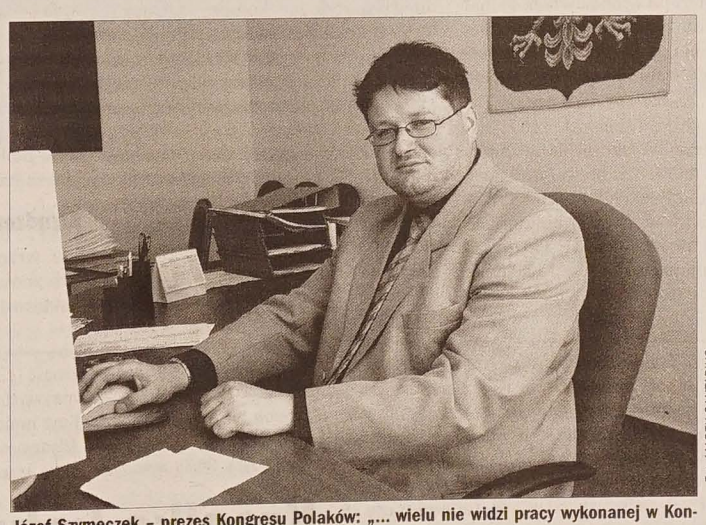

Fot. MAREK SANTARIUS

Józef Szymeczek – prezes Kongresu Polaków: „... wielu nie widzi pracy wykonanej w Kongresie".

Nie ma więc „Olzy", cudem jednak ostał się przy ul. Czapka Klub Polskiej Prasy i Książki...

To nie był cud, a wspólna inicjatywa Kongresu Polaków, państwa Danuty i Zenona Wirthów. Dzięki ich partnerstwu strategicznemu z hurtownią „Matras", która jest w stanie zapewnić szeroki wachlarz tytułów. Uważam, że polska księgarnia w Cz. Cieszynie mogłaby być pierwszym ogniwem sieci polskich księgarni rozsianych na Zaolziu.

Skoro mowa o inicjatywach Rady Kongresu ostatniej kadencji, warto może wspomnieć o tych związanych z pojawieniem się polskiej audycji telewizyjnej w czeskiej telewizji publicznej, czyli tzw. „polskiej pięciominutówki"?

Pierwsza polska pięciominutówka została wprawdzie wyemitowana w czasie trwania naszej kadencji, działania w tym kierunku były jednak prowadzone już dużo wcześniej. To, że mogła ona zaistnieć, zawdzięczamy wielu przychylnym nam osobom oraz jednoznacznemu poparciu Unii Wolności pod rządami Petra Mareša. Cieszy nas również, że udało nam się wskrzesić na antenie TVP 3 Katowice i TV Polonia audycje o Zaolziu. Pozytywny wizerunek naszej mniejszości to przecież ważny element w budowaniu przyszłości Polaków w RC oraz Zaolziaków w Unii Europejskiej.

Zgromadzenie Ogólne poprzedziła seria sejmików w zaolziańskich miastach i wioskach, ale też w Ostrawie i Pradze. Ich wspólnym mianownikiem – poza nielicznymi wyjątkami – była niska frekwencja, w rezultacie czego delegaci na Zgromadzenie Ogólne wybierali niemalże sami siebie. Może prościej byłoby, gdyby te osoby od razu zgłosiły swoją delegaturę, bez zwoływania sejmików?

Przy wyborze delegatów na Zgromadzenie Ogólne muszą zostać zachowane reguły demokratyczne, choć, oczywiście, klucz, na podstawie którego mają być wyłaniani delegaci, może być przedmiotem dyskusji podczas obrad Rady Przedstawicieli. Przed taką dyskusją nikt się nie wzbrania. Klucz wyboru delegatów musi być dostosowany do realiów, w jakich żyjemy. Nie żywmy jednak w sobie niepotrzebnej frustracji. Jestem bowiem święcie przekonany, że gdyby nawet tak znaczące partie polityczne, jak ODS czy ČSSD, organizowały w poszczególnych gminach podobne sejmiki z udziałem swoich liderów, zainteresowanie nimi wcale nie byłoby większe.

Dobiega końca jedna kadencja, rozpoczyna się druga. Trochę więc pofilozofujmy... Co pan będzie robić, jeżeli nie wybiorą pana ponownie prezesem?

Cóż, będę kochał swoją narzeczoną.

??? A teraz pan jej nie kocha?

Kocham, choć podobno tego nie widać, tak jak wielu nie widzi pracy wykonanej w Kongresie.

BEATA SCHÖNWALD

MIJA 60 LAT OD POPEŁNIENIA MASOWEJ ZBRODNI NA POLSKICH OFICERACH I POLICJANTACH

Świadek ekshumacji w Katyniu

W Karwinie Frysztacie mieszka dziś 95-letni Antoni Walica, **który w kwietniu 1943 r., będąc niemieckim żołnierzem, widział w Katyniu odkryte groby polskich oficerów zamordowanych tam na wiosnę 1940 r. z rozkazu Stalina przez sowieckie służby bezpieczeństwa.**

Było ich czterech

Najstarszy Józef był urzędnikiem sądowym na Górnym Śląsku. Wrócił na Zaolzie po przyłączeniu go do Polski i we Frysztacie znalazł pracę. Tam również jego młodszy brat Franciszek w warsztacie Polaka wyuczył się ślusarstwa. Najmłodszy z braci, Karol, skończył szkołę rolniczą i został w Raju na gospodarstwie.

Trzeci z kolei syn Waliców, Antoni, był we Frysztacie sklepikarzem. Poprzedni właściciel, Löwenbeide, zbankrutował, i bank wszedł na hipotekę. Löwenbeide nie miał komu firmy przekazać, pojechał więc za Antonim do wojska, ale wówczas dwudziestoletniemu Antoniemu nie bardzo chciało się już brać na siebie takiej odpowiedzialności. Löwenbeide jednak nie rezygnował. Tymczasem interes prowadził jego syn z pomocą pewnej starszej kobiety, a kiedy Antoni wrócił z wojska, sklep mu w końcu sprzedał i wyjechał do Krakowa.

Dla Żydów wkrótce zaczął się najgorszy z koszmarów. Jeszcze na początku wojny ktoś z Frysztatu widział, jak młoda pani Löwenbeide zamiatała w Krakowie ulice. Potem ślad po nich zaginął.

Józefa i Józef Walicowie z synami. Od lewej Franciszek, Karol, Antoni, w środku Józef.

Zaczęło się

Zanim Antoni kupił w sąsiedztwie sklepu dom, mieszkał w Starym Mieście za krzyżem u teściów. Tego dnia obudził się przed świtem i wyszedł na dwór za potrzebą. Teść stał w drzwiach i patrzył w stronę Olszyn, gdzie krążyły po niebie trzy samoloty.

– *Isto už wojna zaczła. Bo europlany latają* – mruknął Antoni do teścia.

Wiele polskich rodzin w pośpiechu opuszczało Frysztat. Wyjechali również Polakowie. Lecz Antoni postanowił zostać i przypilnować sklepu. Już w pierwszych dniach wojny na ulicy pojawiło się nagle paru cywilów z czerwonymi opaskami ze swastyką. Zaczęły się aresztowania. Po wojnie Walica dowiedział się, że na liście wrogów Rzeszy znalazło się także jego nazwisko. Uważał, że pokusą mógł być jego sklep, ponieważ w odróżnieniu od braci nie zajmował się „polityką". Przed niemieckim więzieniem obronił go pewien frysztacki Niemiec.

Skutki volkslisty

W 1941 r. Antoni, podobnie jak wielu mężczyzn z Frysztatu, otrzymał wezwanie do niemieckiej komisji poborowej. Komisja orzekła, że jest zdatny do służby wojskowej. Z dwoma kolegami, również sklepikarzami, zaczęli się w trójkę naradzać, jakby uniknąć pójścia na front. Podali „rekurs", tłumacząc się, że w sklepie nie mają za siebie zastępstwa, a sklepu, według niemieckich przepisów, nie wolno było wtedy zamknąć. Sklepikarzowi od Jäkla, Kuczerze, i temu drugiemu, taki argument uznano za wystarczający powód. Walica natomiast niedługo potem dostał wezwanie. Sklepem miał się zająć jego pomocnik, były student Władysław Pieczka i starsza pani Golasowska.

Synek Waliców nie skończył jeszcze trzech tygodni, gdy jego ojciec odjeżdżał do wehrmachtu. Jednostka miała koszary we Wrocławiu. Tam przydzielono go do batalionu kolejowego łącznościowców, zwanych przez Ślązaków „druciorzami". Był „druciorzem" w Vernsprechbahnkompanii nr 159.

Na przedwiośniu 1942 r. batalion odesłano za Legnicę, gdzie miał się przygotować do wyjazdu na front. Podczas gdy inni żołnierze obijali się z kąta w kąt, on, „fachowiec od aprowizacji", musiał pomagać w zaopatrzeniu. Później jednak jego niemiecki dowódca miał mu to odrobinę wynagrodzić...

Na front wschodni

W grudniu 1941 r. pod Moskwą załamało się niemieckie natarcie i wojska sowieckie przeszły do ofensywy. Była wczesna wiosna, śniegi topniały, choć ranki i wieczory jeszcze pozostawały chłodne, gdy przyszedł rozkaz wyjazdu. W pierwszym bydlęcym wagonie załadowanym kożuchami, które dla marznących pod Moskwą żołnierzy rekwirowano po probostwach, jechał – w nagrodę – Antoni. Z nudy czytał pozdrowienia z kartek od niemieckich księży, wsuniętych w kieszenie kożuchów.

Po tygodniu transport zatrzymał się w Orszy. Wyszczerbione mury spalonego dworca, któremu brakowało sufitu, tonęły w ciemnościach. Kiedy już dniało, w długich kolumnach opuszczali miasto i po dwu godzinach marszu miedzami wśród rozległych pól, dotarli do jakiejś wioski. Tam, gdzie drewniane domy stały ciasno jeden przy drugim, a środkiem biegła piaszczysta droga, był „rynek". Na rogu stała szkoła a naprzeciw urząd gminy. Walica z Winckiem Laresem z Bogumina i Połednikiem, zięciem budowniczego Huplika, dostali „kwaterę" w ciemnej komorze domu przy szkole. Mieszkała w nim matka z córką, rosyjską nauczycielką. Z początku szło im trudno, ale byli Słowianami, więc jakoś „po słowiańsku" oraz na migi potrafili się porozumieć.

Po krótkim odpoczynku przetransportowano ich do Kolonii, miasta z olbrzymim węzłem kolejowym. Kilkuosobowe drużyny łączności rozmieszczano po dworcach na odcinku od frontu po Borysław, tam gdzie były centrale telefoniczne. Nocą przylatywały samoloty i bombardowały stacje, partyzanci podcinali słupy i zrywali przewody. „Druciorze" musieli natychmiast wyjeżdżać do zniszczeń swoją „trzytonką", samochodem poruszającym się po szynach, i przywracać połączenie z frontem.

Bracia akowcy

Od stycznia 1941 r. działała na Zaolziu najbardziej znana tu siatka wywiadowcza ZWZ AK o kryptonimie „August". W 1942 r. zostali do niej zwerbowani również trzej bracia Walicowie oraz Władysław Pieczka (w tym czasie już półsierota; ojca, policjanta z Błędowic, zamordowali Sowieci w Twerze, o czym jednak nikt wtedy jeszcze nie wiedział). Gdy na skutek zdrady zaczęły się masowe aresztowania, gestapo uwięziło najpierw Karola, nazajutrz Józefa, w trzy miesiące później Franciszka i Władysława Pieczkę. Na gestapo w Cieszynie, Katowicach i Mysłowicach poddano ich nieludzkim torturom. Po zakończeniu śledztwa przewieziono ich do obozu w Oświęcimiu, gdzie wyrokiem sądu specjalnego Władysława Pieczkę rozstrzelano w lutym, a Józefa Walicę w sierpniu 1944 r.

Teraz ich matka, Józefa Walicowa, drżała o los trzech pozostałych synów. Co wieczór modliła się do Boga, aby zachował ich przy życiu...

Sąsiedzi nieraz słyszeli ją mówić: *Niech Bóg raczej mnie zabierze, ale moim synom niech pozwoli żyć...*

Wyprawa do Katynia

W kwietniu 1943 r., gdy berlińskie radio podało wiadomość o odkryciu masowych grobów w katyńskim lesie, kompania Antoniego była w Kolonii, dziesięć kilometrów od Smoleńska. Niemcy sprowadzili do Katynia międzynarodową komisję lekarską, która orzekła, że zwłoki znajdują się w ziemi około trzech lat. Sprawcami zbrodni mogli być zatem tylko Sowieci, ponieważ Niemców w tym czasie nie było w Rosji.

Niemcy starali się nadać swemu odkryciu jak najszerszy rozgłos. Przywozili do Katynia wycieczki, także własnych żołnierzy, aby im pokazać, czym jest komunizm, i zakryć własne zbrodnie.

Pewnej niedzieli wybrał się do Katynia Antoni i kilkunastu innych żołnierzy z jego jednostki. Wsiedli na „trzytonkę" i po szynach przez Smoleńsk dojechali do stacji w Gniezdowie. Dalej szli pieszo. Był koniec kwietnia. Na łące przed Orszą woda trzymała się w wielkich kałużach i cienkimi strumykami wciąż jeszcze spływała ze wzniesień pobielonych resztkami śniegu. Dalej piaszczysta droga wiodła blisko drewnianych domków. Gdzieniegdzie w zagrodach widzieli wieśniaków. Za płotami ich domostw zaczynał się las. Im bliżej miejsca ekshumacji, tym bardziej przybliżał się do drogi, aż domy całkiem zniknęły, został tylko jeden, starca Kriwozercowa, świadka katyńskiej zbrodni.

W lesie zatrzymali się najpierw przy grobie przygotowanym przez Niemców na pokaz. Był odkryty z wierzchu do pierwszych zwłok oraz przy skraju grobu do dna, tak aby można było liczyć warstwy sprasowanych i przemieszanych z ziemią ciał. Walica naliczył ich osiemnaście.

– *Grób miał długość około dwu metrów, był szeroki na trzy i pół metra. Ciała były w mundurach, bez płaszczy, z ekwipunku zauważyłem tylko chlebaki. Głębiej w lesie lekarze sądowi badali zwłoki wyjmowane i przynoszone im z innych dołów i po zbadaniu ponownie układano je w grobach, tylko już po ludzku uporządkowanych. Widziałem usypane dwie duże mogiły z drewnianymi krzyżami. Po lesie oprowadzał nas niemiecki oficer i mówił, że tych ludzi zabili stalinowcy. Kazali im stanąć na skraju dołu, strzelali do nich z tyłu, martwe ciała same spadały do grobu.*

Tam w lesie Antoni nie potrafił myśleć o proweniencji morderców. Przerażał go sam rozmiar zbrodni. Jedna myśl wciąż wracała: dlaczego tylu niewinnych ludzi musiało tu zginąć?

– *Kiedy zagadywaliśmy o to później Rosjan, odpowiadali zazwyczaj: my nic nie wiemy, myśmy tego nie widzieli. Rzadko byli skłonni do rozmów. Rosyjscy kolejarze mówili, że o północy do Gniezdowa przyjeżdżały pociągi. Nigdy w dzień. Kazano ludziom z tych pociągów wszystko zostawić w wagonach, z sobą mogli wziąć tylko chlebaki...*

Antoniemu i jego kolegom przewodnik nie wzbraniał chodzenia gdziekolwiek po lesie. – *Natknęliśmy się na kilka niewielkich wykopów. W nich też leżały ludzkie szczątki, których jednak nie ruszano. W jednym widziałem zwłoki mężczyzny w białej rubaszce. To musiał być Rosjanin. Wszędzie dokoła polatywały papierowe pieniądze. Były polskie. Podniosłem z ziemi jeden stuzłotowy banknot, ale przewodnik to zauważył i kazał mi go zostawić. Więc kiedy nie patrzył, podniosłem inny i ten udało mi się już schować. Mam więc pamiątkę po jednej z ofiar, które w tym grobie leżały...*

Zrządzenie losu

We wrześniu 1943 r. w Smoleńsku już znowu byli Sowieci. W 1944 r. ustanowili własną komisję, tak zwaną komisję Burdenki, która miała orzec, że zbrodnię w Katyniu popełnili niemieccy faszyści.

95-letni dziś Antoni Walica z Frysztatu w 1943 r. widział w Katyniu rozkopane groby polskich oficerów.

Tymczasem żołnierze 159. kompanii łączności wraz z resztkami niemieckiej armii cofali się na północ. W styczniu 1945 r. rozegrał się tam największy dramat. Prusy Wschodnie. Armia Czerwona wzięła w kleszcze i zepchnęła Niemców nad Bałtyk. Po drodze dopuszczała się gwałtów, morderstw i grabieży. Tysiące ludzi zginęło, umarło z głodu lub zamarzło. Jeńców całymi pociągami wywożono na wschód. Jednostce Antoniego w ostatniej chwili udało się dostać na statek, który przez Piławę wyrwał się z okrążenia i dopłynął do Makleniburgii, gdzie żołnierzy wzięli do niewoli Amerykanie.

Karol i Franciszek ledwo przeżyli ewakuację Oświęcimia. Franciszek wywieziono do najgorszego z obozów, podziemnej fabryki w Litomierzycach, gdzie więźniowie utrzymywali się przy życiu najwyżej trzy miesiące.

Przed Wielkanocami 1945 r. było już słychać w Raju odgłosy frontu. W Wielki Piątek Józefa Walicowa, jak co roku, szła do kościoła na nabożeństwo. Znów modliła się o powrót synów. Kiedy z innymi wracała po mszy z kościoła, nagle uderzył w dom granat. Dwie kobiety zabił na miejscu. Józefa zmarła po kilku godzinach w szpitalu.

Wojna się skończyła.

Antoni, Franciszek i Karol wrócili do domu...

Milczenie

O tym, co widział w Katyniu, Antoni z nikim nie rozmawiał... Może z wyjątkiem koleżanki z dzieciństwa, Kwiczalówny. Kiedyś w Raju razem pasli krowy. Ich domy stały dość blisko, tyle że dom Kwiczalów w 1920 r. dostał się już po drugiej stronie granicy. Dziewczyna wyszła za mąż za polskiego oficera, który służył później w Lublinie. Na początku wojny tylko otrzymała od niego wiadomość z Katynia. Niemieckie ekshumacje przeraziły ją. Po identyfikacji zwłok Czerwony Krzyż wysyłał czasem informacje do krewnych. Jak było w tym wypadku, Antoni nie wiedział.

Na ujawnienie dwu pozostałych miejsc kaźni Polaków przyszło czekać prawie pół wieku. O pozostałych dziesięciu tysiącach wciąż nie ma informacji....

OTYLIA TOBOŁA

Kronika katyńska

- Po agresji Związku Sowieckiego na Polskę (17. 9. 1939) do niewoli dostało się 200 tys. żołnierzy. Część zwolniono, około 120 tys. przewieziono do obozów i więzień. Oficerów, policjantów i funkcjonariuszy państwowych zamknięto w trzech wielkich obozach jenieckich – Kozielsku, Starobielsku i Ostaszkowie.
- 20. 3. 1940 Stalin podpisał decyzję o zamordowaniu 25 tysięcy Polaków (na mocy tego rozkazu rozstrzelano 21 857 osób). W dniach od 3 do 5 kwietnia zaczęły się wywózki na miejsca egzekucji. Jeńców z Kozielska pogrzebano w Katyniu, jeńców Starobielska w Piatichatkach p. Charkowem, jeńców Ostaszkowa w Miednoje p. Twerem (w sumie ok. 15 tys. ofiar). Nieznane są bliższe okoliczności śmierci 7 tys. Polaków przywożonych na egzekucje z więzień na Ukrainie i Białorusi.
- Po napaści Niemiec na Związek Sowiecki doszło do podpisania umowy o utworzeniu w Związku Sowieckim polskiej armii. Na wielokrotnie ponawiane pytanie o los 15 tys. oficerów i policjantów Polacy nigdy nie otrzymali wiarygodnej odpowiedzi.
- Radio w Berlinie podało wiadomość (13. 4. 1943) o znalezieniu w lesie pod Katyniem masowych grobów polskich oficerów. Kiedy Polski Czerwony Krzyż zwrócił się z żądaniem sprawdzenia tej informacji do Międzynarodowego Czerwonego Krzyża, Stalin wykorzystał to do zerwania stosunków z polskim rządem w Londynie i do oskarżenia go o współpracę z faszystowskimi Niemcami. Sprawa katyńska posłużyła Sowietom do utworzenia w Moskwie prokomunistycznego rządu przyszłego PRL-u.
- Na długie lata Katyń stał się symbolem międzynarodowej obłudy. Wielka Brytania i Stany Zjednoczone, nie chcąc drażnić Stalina, skazały Polskę na milczenie. Także po zakończeniu wojny Katyń pozostał tematem tabu. Ożył na krótko w czasie zimnej wojny, kiedy Amerykanie po wojnie koreańskiej nie mogli doliczyć się własnych jeńców. W 1952 r. Amerykański wszczął śledztwo i ustalił, że zbrodnię popełniły sowieckie służby bezpieczeństwa. Chociaż dokumenty znane były wszystkim sekretarzom generalnym Wieckiej Partii Komunistycznej, jak o tym świadczą ich sy w archiwum, tragedię Polaków wykorzystywali dla celów propagandowych.
- Prezydent Gorbaczow przyznał sowiecką odpowiedzialność za zbrodnię (13. 4. 1990). Prezydent Jelcyn (19 przekazał prezydentowi Wałęsie kopie części dokumentów katyńskich. Rosyjska Prokuratura Wojskowa wszczęła śledztwo. Przy współpracy strony polskiej w Miednoje, Charkowie i Katyniu przeprowadzono sondażowe ekshumacje. W roku zostały tam poświęcone trzy polskie cmentarze wojenne.
- Trwające 15 lat rosyjskie śledztwo zostało umorzone. Władze Rosji oświadczyły, że mord katyński nie był zbrodnią, lecz bójstwa.

Nie chladóm szczęścio po miastach we świecie, choć na dziedzinie skrómniejsze móm życi

– wyznaje **Aniela Kupcowa** w jednym ze swoich wierszy, a w wyznaniu tym zawarta jest esencja jej życia i twórczości. Od samego początku wierna trwa w swojej nydeckiej ojczyźnie Na Farce, zbudowanej w pamiętnym roku 1812 przez wiejskiego cieślę, Jurę Sturcza, a okraszonej w szczytach staropolskimi sentencjami, dającymi do zrozumienia, że tutaj nie było ważniejszej rzeczy nad słowo.

Niedawno w jej domu gościła ekipa telewizji praskiej, by słuchać prawdziwego głosu tej ziemi. Zachwyt wzbudziły nie tylko refleksje Pani Kupcowej nad zawiłościami cieszyńskich dziejów, ale także to, że wokół niej pełno jest książek; prawie wszystkie ściany są nimi obwarowane. Dopiero tutaj zaczynali rozumieć, co jest, a raczej co było najważniejszym znakiem rozpoznawczym ziemi nad Olzą.

Nie uczyła się teorii literatury, gdyż w miejscowej ludówce, bystrzyckiej wydziałówce czy w końszczyńskiej szkole dla dziewcząt żaden nauczyciel nie wnikał w te skomplikowane sprawy. Ważniejsza była praktyka, toteż wszędzie dużo czytano, śpiewano, grano na scenie, co z pewnością formowało i wnętrze dzieci, których świat nie był wskutek tego rozkołyszony. Nie wiemy, jak wyglądały wiersze A. Kupcowej, tworzone w latach szkolnych i tuż po nich (choć mamy wiadomości, że talent młodej Anielki dostrzegł sam Paweł Kubisz), gdyż się nie dochowały, ale możemy się domyślać, że ich motywem były z pewnością dziewczęce uczucia, później najróżniejsze wydarzenia w życiu lokalnym i rodzinnym, a także nieodparta potrzeba wypowiedzenia samego siebie w słowie najbliższym, w gwarze.

Było u nas wielu mistrzów tego słowa. A. Kupcowa, niestety, zamyka ten długi szereg. Dalej nie widać już nikogo. Kończy się czas szczególnej cieszyńskiej tożsamości literackiej. Żaden inny język, tak jak gwara, nie jest przesiąknięty do szpiku kości, jeżeli można to tak ująć, cieszyńskością, nie jest w stanie wryć się na samo dno cieszyńskiej duszy, wyśpiewać tak prawdziwie szumu beskidzkich lasów, oddać grozy burzy piekłącej się nad Czantorią, plusku Głuchowej czy Olzy, płynących wprawdzie jak przed laty, choć świat się zmienił nie do poznania. Jest tak

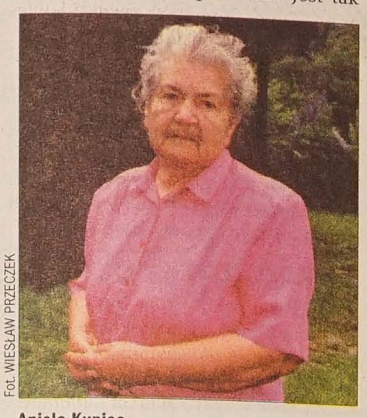

Fot. WIESŁAW PRZECZEK

Aniela Kupiec

dlatego, ponieważ w najważniejszym dla człowieka języku zawarty jest najważniejszy dla niego świat. Wystarczy przeczytać wiersze poetki z Farki, by to zrozumieć, by uświadomić sobie wartość tego właśnie języka, spajającego nas z czasem, kiedy Rej z Kochanowskim tworzyli zręby literatury polskiej, języka podniesionego przez poetkę z Nydku na wyżyny prawdziwej sztuki, wielbiącej ziemię, która powstała przecież z uśmiechu Boga. Przyroda staje się u niej świątynią, szczególnie wtedy, gdy po mlycznej drodze noc czerwcowo błądzi a gwiozdy stracóne do zoposki zbiyro, kiedy lato w polu drzymie, a orocz przeżegnoł sie krziżyczkym i pognoł kóniczki. Kto jeszcze jest w stanie wypowiedzieć tak pięknie i tak głęboko szacunek do skibeczki chleba na stole czystym, umytym, a więc i do pracy bez końca i miłości bez granic, do starucnego progu, który strzeże jasno określonych wartości? Jej wielki, choć przestrzennie tak mały poetycki świat ogarnia i cudowność utopców, bandurek i połednic, i las grający jak organy, i jabłonkę urastającą do symbolu wierności, gdyż zawsze wydaje z siebie takie same owoce. Jej strofy emanują niezwykłą sugestywnością dźwiękową, kolorystyczną, uwodzą świeżością niecodziennych skojarzeń. Zapewne po to, by ludzi wyprowadzić z kamiennych grobowców ku gwiaździstemu niebu, by dostrzegać w codzienności niecodzienność, by uwrażliwiać zobojętnienie, by w bezsensownej bieganinie umieć się zatrzymać przy czymś, co jest ważne dzisiaj, co nie powinno przeminąć jutro i jeszcze w dalszej przyszłości. Wyłania się tu majestat słowa ojczystego, z którego wyrasta wszelka trwałość narodowa. I wartość tego, co z siebie dała Aniela Kupcowa, i co tu na zawsze pozostanie.

* * *

Podniesione powyżej wątki będą się zapewne przewijać przez popołudnie nazwane U KUPCÓW NA FARCE, wypełnione – prócz poezji Autorki – wszystkim, co wyrosło na naszej ziemi, a co tak pięknie prezentują Chór Nauczycieli Polskich, znakomicie śpiewające dziewczęta z Wędryni, Bystrzycy, cieszyńscy harcerze, jabłonkowska „Torka", Halina Paseka, Żukowianka, indywidualni wykonawcy.

Czeskocieszyński Klub Propozycji na czele w Władysławem Kristenem uprzejmie zaprasza do ośrodka kultury na Strzelnicy i wierzy, że we wtorek 5 kwietnia o godz. 15.30 zabraknie tu miejsc. W tym dniu bowiem, w roku 1920 Pani Aniela Kupcowa dała znać, że jest. Dajmy znać i my, że jeszcze jesteśmy.

DANIEL KADŁUBIEC

Wszystko podziwióm

Podziwióm śpiywy ptoszków,
niebieskomodry bez,
wóniące kwiotka groszku
i czystość ludzkich łez.

Chmur biołych lechkość cichą,
drzymiący w dali las,
aji troweczke lichą,
lecący w wieczność czas.

I wszystko, co je wielki,
i co malutki też,
drzewianne dachu belki,
strzybną na polach reż.

Podziwióm złote zorze,
kwitnący w polu głóg,
bo moją dusze orze
dzisio sóm boży płóg.

Aniela Kupcowa

FIRMA »GALOS« ZAPRASZA NA SEANSE W JASKINI SOLNEJ

Ustroń z zapachem morza

Kiedy człowiek wchodzi do dużego holu sanatorium „Malwa" w znanej beskidzkiej miejscowości uzdrowiskowej Ustroń Zawodzie, z lewej strony drzwi wita go nieduży sklepik z napisem „Galos". Półki zajmują lampy solne, morska sól - w cegiełkach i granulkach. Naprzeciwko półek - drzwi. I któż by pomyślał, że prowadzą do... jaskini. Też zresztą solnej, a raczej solno-jodowej, w której odbywają się seanse terapeutyczne.

Jaskinię zbudował przed rokiem właściciel firmy „Galos", Stefan Kula, który zużył do tego 18 ton soli przywiezionej znad Morza Czarnego. Ściany zbudowano z solnych cegiełek, ze stropu zwisają solne stalaktyty. Także podłoga wysypana jest morską solą, a na środku sali stoi solna piramida z kulą, która podczas seansów jonizuje powietrze. Pod ścianami porozstawiane są wygodne fotele.

– *Sól morska, tak jak i kamienna, zawiera sporo mikro- i makroelementów, pierwiastków niezbędnych dla organizmu człowieka, przede wszystkim zaś bardzo dużo jodu, którego na terenach podgórskich praktycznie nie ma* - mówi S. Kula. – *Z tym, że sól morska jest, w odróżnieniu od swej kamiennej odmiany, nazywana żywą. To znaczy, że jej elementy łatwiej uwalniają się, tworząc sprzyjający kuracji mikroklimat. Doskonale o tym od dawna wiedziano na Ukrainie, gdzie z podobnych jaskiń solnych korzystali np. kosmonauci. Sól do Polski zaczęła sprowadzać przed czterema laty firma „Everet". Natomiast polscy lekarze i naukowcy od razu ją przebadali. Okazało się, że rzeczywiście sól morska ma bardzo pozytywny wpływ na organizm człowieka.*

Jak mówi S. Kula, sól morska zawiera przede wszystkim sporo jodu. Seanse w jaskini solnej pomagają więc głównie przy niedoczynności tarczycy. Ale nie tylko. Terapia solna jest skuteczna przy wszelkich chorobach układu oddechowego: nosa, gardła, krtani, zatok, przy astmie oskrzelowej, przewlekłym zapaleniu oskrzeli i płuc. Udowodniono też, że pomaga przy schorzeniach sercowo-naczyniowych, nadciśnieniu, schorzeniach dermatologicznych (łuszczyca, alergie, zapalenia skórne), newricach... – *A jeśli chodzi o jod, to jest go trzykrotnie więcej niż nad morzem podczas sztormowej pogody. Jeden seans może zastąpić trzydniowy pobyt nad Bałtykiem. Nie trzeba zatem wyjeżdżać nad morze, by poprawić samopoczucie. Wystarczy wpaść do Ustronia* – zapewnia S. Kula.

Podczas seansu podłoga jest podgrzewana, dzięki czemu „żywa" morska sól łatwiej się ulatnia. Seans trwa 45 minut. Pacjenci (jednorazowo w seansie bierze udział 17 osób) zasiadają w wygodnych

Fot. JACEK SIKORA

Stefan Kula w swojej jaskini solno-jodowej.

fotelach, gaśnie światło, brzmi muzyka relaksacyjna. S. Kula zapewnia, że już po jednym seansie człowiek czuje się lepiej, lepiej mu się oddycha.

– *Zdaniem lekarzy, najbardziej skuteczny jest cykl 6-10 seansów, który powinniśmy powtórzyć po pół roku* - mówi właściciel „Galosu". – *Oprócz tego można przedłużyć kurację, kupując u nas oryginalną morską sól. Sprzedajemy ją w trzech postaciach: sprasowaną w cegiełkach, w granulkach i w peelingu. Można ją stosować do kąpieli, inhalacji, płukania gardła. Warto też ją rozsypać przy źródle ciepła i lekko zraszać wodą. Wtedy sól uwalnia swoje pierwiastki, co pomaga stworzyć sobie specyficzny mikroklimat także u siebie w domu. Poza tym oferujemy lampy solne, które skutecznie wychwytują „nieczyste" jony dodatnie, co pomaga np. osobom pracującym przy komputerach.*

Seanse w jaskini odbywają się codziennie o każdej pełnej godzinie od 8.00 do 20.00 (ostatni seans o godz. 19.00). Jeden kosztuje 15 zł, można jednak zakupić karnet na 10 seansów w cenie 100 zł. Dzieci do lat 3 mają seans darmowy, starsze - do lat 8 - płacą 10 zł (karnet na 10 seansów kosztuje 80 zł). – *Jedna, dwie osoby, mogą się praktycznie załapać na seans o każdej pełnej godzinie. W wypadku większych grup trzeba się jednak wcześniej umówić* - dodał S. Kula.

Telefoniczne umawianie się na seans w „Galosie" pod nr. tel. 0048/33 854 54 98. Więcej informacji o ustrońskiej jaskini można uzyskać na stronach internetowych firmy pod adresem: *www.soniabrenna.pl.*

(kor, tekst sponsorowany)

WIADOMOŚCI I POSTAWY CZESKIEJ I POLSKIEJ MŁODZIEŻY UCZĄCEJ SIĘ

Sąsiedzkie rezerwy

Blażena Gracowa z **Katedry Historii Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Ostrawskiego niedawno w księgarni uniwersyteckiej „chrzciła" swoją nową książkę pt. „Wiadomości i postawy czeskiej i polskiej młodzieży uczącej się".**

Występujący z laudatio profesor Uniwersytetu Karola w Pradze **Zdeněk Beneš**, dyrektor Instytutu Czeskiej Historii Wydziału Filozoficznego, zaznaczył na wstępie, iż jest to publikacja wyjątkowa, bo po pierwsze oparta jest na długoletnich badaniach empirycznych, a po drugie zajmuje się bardzo delikatną materią stereotypów – wzajemnego postrzegania narodów i udowadnia, że różnice nie tkwią tylko w języku. Wskazuje też na fakt potrzeby wychowania multikulturowego nowego społeczeństwa.

W „chrzcie" uczestniczyło wiele naukowców ostrawskiego środowiska uniwersyteckiego, a między innymi prorektor UO **Iva Malkowa**, dziekan Wydziału Filozoficznego **Eva Mrhačowa**, szefowa slawistyki ostrawskiej **Janina Raclavska**, która prowadziła spotkanie. Na uroczystość przybyła także konsul Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie **Grażyna Kostrusiak**.

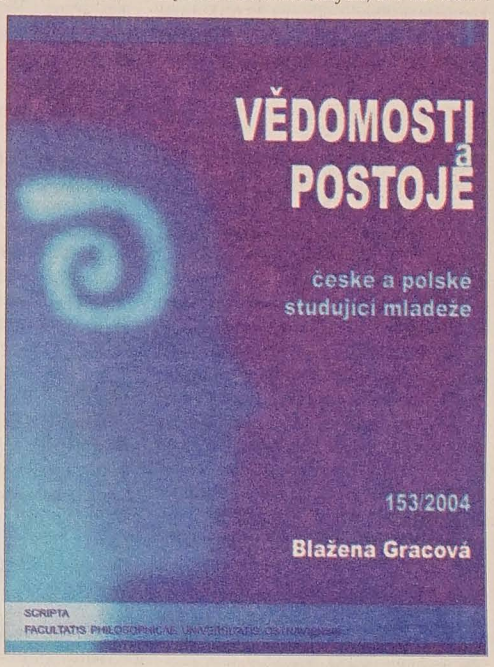

Blažena Gracowa powiedziała w rozmowie z wysłanniczką „Głosu Ludu", iż jest to już druga książka oparta na dziesięcioletniej pracy badawczej. Pierwsza to publikacja o obrazie Czechów i Polaków oraz ich historii w recepcji uczącej się młodzieży.

– *Tamte badania były skoncentrowane przede wszystkim na analizie używanych wówczas podręczników szkolnych* – tłumaczy autorka. – *Właśnie „chrzczona" publikacja więc jest jakby badaniem powtórnym, w nieco innej konfiguracji, przeprowadzonym w Republice Czeskiej i w Polsce. Wzięło w nim udział dwa tysiące respondentów ze szkół średnich i podstawowych z Krakowa, Katowic, Opola, Wrocławia i Zielonej Góry po polskiej stronie oraz z Pragi, Hradca Kralowej, Usti nad Łabą, Pilzna, Brna, Ostrawy, Bogumina, Karwiny, Hawierzowa po stronie czeskiej. Liczba respondentów pozwala też przyjąć przeprowadzone badania za reprezentatywne. Badania były przeprowadzone na przełomie roku 2001 i 2002.*

W 2002 roku dodatkowo dodałam do nich sondę – kwestionariusz przeprowadzony na Słowacji. W nim Słowacy opisywali swój stosunek do Czechów i Polaków. Potem skorzystałam z dalszego badania, tym razem Austriaków, którzy wypowiadali się na temat ich stosunku do czeskiej młodzieży studiującej oraz Czechów w Austrii. W tym badaniu także porównywano to jak Austriacy widzą Czechów i Polaków.

Jak zatem widzimy się nawzajem?

Wypada zacząć od tego, że nie wiemy o sobie wzajemnie wiele. W porównaniu jednak z wcześniejszymi badaniami z 1996 roku można było zaobserwować spadek wiadomości po czeskiej stronie. Ogólnie co się tyczy obrazu Polaków w oczach czeskich i Czechów w oczach polskiej młodzieży studiującej – myślę, że możemy być zadowoleni. Nie ma między nami stereotypów wrogich.

Polska młodzież uznaje nas za najsympatyczniejszego sąsiada, a między narodami europejskimi Czesi zajęli trzecią pozycję po tradycyjnie lubianych przez Polaków Francuzach i Włochach. Do jednych z zadań uczniów należało przybliżenie danego narodu poprzez opisanie jego charakteru. Zarówno wśród Polaków jak i Czechów w opisach przeważały pozytywne cechy. Tak samo wygląda obraz Polaka w świadomości czeskiej młodzieży uczącej się. Jednak Polacy uznawani są za średnio lubianych, ale ich obraz jest całkowicie pozytywny. Negatywne określenia, które jeszcze w roku 1996 były w użyciu a nawiązywały do aktywności handlowej Polaków, zostały prawie zapomniane. Mamy już do czynienia z innym obrazem.

Generalnie łączy nas szereg rzeczy, wspólna przeszłość, losy, doświadczenia, a teraz współżycie w jednoczącej się Europie. Możliwe, że te czynniki i dobrosąsiedzkie stosunki miały wpływ na nowe wyobrażenia.

Skąd czerpiemy o sobie informacje?

Czesi czerpią informacje o Polakach przede wszystkim ze szkoły, choć trzeba obiektywnie przyznać, iż liczba tych informacji w porównaniu z czasami socjalizmu trochę zmalała. Z drugiej strony te podstawowe informacje, podane bezstronnie zawarte są w podręcznikach. To jest wielki plus.

Ale, decydującym czynnikiem wpływającym na dzisiejszą młodzież są media. Odbiciem tego jest fakt, że tak Czesi, jak i Polacy znają najlepiej polityczną reprezentację kraju sąsiedniego. W polskim środowisku jest bardzo pozytywnie odbierany Vacláv Havel, między Czechami zaś najpopularniejszymi Polakami są Jan Paweł II, Lech Wałęsa i Aleksander Kwaśniewski.

O ile w kwestiach polityki sprawa jest jasna, to w przypadku dziedzin kultury komplikuje się. W czeskim środowisku są jako tako znani polscy pisarze, kompozytorzy – ale te wiadomości są skoncentrowane bardziej na kilku osobowościach, niżby miały charakter ogólny. Mało znana jest dziedzina filmu czy teatru, a w ogóle pozostajemy we wzajemnej niewiedzy o sztukach pięknych.

Polacy są nieźle poinformowani o czeskim filmie, mniej o czeskiej literaturze, ale muzyka jest bardzo dobrze znana, a także sport. Mamy rezerwy we wzajemnym poznawaniu i może by było warto trochę czasu poświęcić sąsiadom.

Dziękuję za rozmowę

MARTYNA RADŁOWSKA-OBRUSNIK

Telewizja

SOBOTA 2 KWIETNIA

■ TVP 1

6.30 Moda na sukces (s.) **6.50** Ekonomika dla Kazika (mag.) **7.00** Agrolinia **8.00** Wiadomości **8.15** Rok w ogrodzie (mag.) **8.35** Kanał E Natura 2000 **9.00** Ziarno (dla dzieci) **9.25** Fantaghiro - W otchłani zła (dla dzieci) **9.55** W świecie mitów. Minotaur (s.) **10.45** Zwierzowiec. Wilcza wataha (pr. dok.) **11.05** Piotrek zgubił dziadka oko, a Jasiek chce dożyć spokojnej starości. Straszna wizyta (film pol.) **11.35** Tequila i Bonetti w Rzymie (s.) **12.30** Mieszkać z wyobraźnią (mag.) **13.00** Wiadomości **13.10** Pantanal cudowna równina **13.45** Legenda o Białym Wilku (film USA) **15.20** Reportaż **15.50** Co tu jest grane? (talk show) **16.25** Moda na sukces (s.) **16.50** Sportowy Express **17.00** Teleexpress **17.30** Kochamy polskie seriale (teleturniej) **18.00** Sąsiedzi (s.) **18.30** Plebania (s.) **19.00** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.10** Zgadnij, kim jestem (film hongkong.) **22.05** Kabaret Olgi Lipińskiej **22.35** Podniebny terror (film USA) **0.20** Prawo i bezprawie (film USA) **1.05** Śmieciarz (film ros.).

■ TVP 2

6.50 Echa tygodnia **7.20** Spróbujmy razem (pr. public.) **7.45** M jak miłość (s.) **8.35** Mały człowiek (film kanad.) **9.30** Szansa na sukces (s.) **10.25** Kręcioła (rep.) **10.45** Na dobre i na złe (s.) **11.40** Psy zawodowcy. Dani pies terapeuta **12.10** Magiczny autobus (s.) **12.40** Kochanie, zmniejszyłem dzieciaki (film USA) **13.30** 30 ton! lista, lista **14.00** Familiada (teleturniej) **14.30** Złotopolscy (s.) **15.00** Wielka gra (teleturniej) **16.00** Święta wojna **16.30** Tygrysy Europy (s.) **17.30** Linia specjalna (mag.) **18.30** Panorama **19.05** Świry 2005 - najbardziej zwariowany plebiscyt **19.50** Panorama flesz **20.00** Imiennik Dwójki. Kwiecień (pr. rozryw.) **20.55** Telepeerele (teleturniej) **21.50** Słowo na niedzielę **22.00** Panorama **22.20** Sport-telegram **22.40** Zemsta mafii (film USA) **0.10** Szczur (film pol.).

■ TV KATOWICE

7.05 Fortele Jonatana Kota **7.15** Przygody koziołka Matołka **7.25** Lippy and Messy (dla dzieci) **7.45** Aktualności **7.50** Trzymaj formę **8.00** Z życia Kościoła **8.45** Palce lizać kuchnia regionalna **9.00** Posiedzenie Sejmowej Komisji Śledczej ds. PZU **16.00** Kanał SF **16.45** Muzyka łączy pokolenia - lista przebojów **17.35** Świat (mag. międzynarodowy) **18.00** Aktualności **18.35** Regiony kultury. Nowości **18.50** Rzeka nadziei (film franc.) **19.50** Telekurier **20.45** Bilans Trójki **21.45** Aktualności **21.55** Magazyn sportowy **22.50** Studio pogoda **22.55** Kurier sportowy **23.10** Posiedzenie Sejmowej Komisji Śledczej ds. PZU **0.45** Dwa odcienie błękitu (film USA).

■ POLSAT

6.15 Pierwsza miłość (s.) **7.00** Twój lekarz (mag.) **7.20** Wystarczy chcieć **7.30** Domowa kawiarenka (pr. kulinar.) **8.00** Pokémon (film anim.) **8.30** Hugo familijny **9.00** 4 x 4 (mag.) **9.30** Idol Extra (pr. rozryw.) **10.15** Samo życie (s.) **13.15** Na zawsze razem (teleturniej) **14.15** Szafa gra (pr. muz.) **14.45** Benny Hill (film ang.) **15.00** Liga Mistrzów **15.45** Wydarzenia **16.00** 13. posterunek (s.) **16.30** Księżniczka Caraboo (film ang.) **18.45** Wydarzenia **19.15** Klinika samotnych serc (s.) **20.15** Idol (pr. rozryw.) **21.15** Tajemnice Los Angeles (film USA) **0.15** Idol wyniki **0.40** W towarzystwie szpiegów (film USA) **2.40** Reebok Hip Hop (pr. muz.) **4.10** Aquaz Music Zone (pr. muz.).

■ TVC 1

5.00 Kolory życia (mag.) **6.00** Raki **6.20** Ulica Sezamkowa III (s.) **6.45** Listy od Feliksa (dla dzieci) **7.00** Beniamin Kwiatek (s.) **7.25** Na przełaj (s.) **7.40** Niefortunna czarownica V (s.) **8.05** Sami w domu (film) **9.20** Wizyta w zoo **9.30** AZ-kwiz Junior (teleturniej) **10.00** Game Page (mag.) **10.20** Pomarańcza (mag.) **10.55** Kalendarium **11.10** Czy mnie zechcecie? (mag.) **11.35** W jaki sposób... (mag.) **12.00** Wiadomości **12.05** Tydzień w regionach **12.35** Auto - Moto - Revue (mag.) **13.00** Moda - Ekstrawagancja - Maniery (mag.) **13.25** Oczarowanie V (s.) **14.25** Bajka mojego życia 1/2 (film USA) **15.50** Film o filmie: Upiór w operze (dok.) **16.10** Filmowe powroty: Złoty cadillac (film USA) **17.55** Prognoza pogody **18.00** Wiadomości **18.10** Uśmiechy Věry Chytilowej **18.45** Spostrzeżenia z zagranicy **18.57** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **19.00** Wieczorynka **19.15** Wiadomości, prognoza pogody, sport **20.00** Nie wahaj się i kręć! - wydanie spec. **21.05** Wiadomość w butelce (film USA) **23.15** Echa Febiofestu 2005 **23.25** Wiadomości; Bramki, punkty, sekundy **23.35** Jak upolować mężczyznę, czyli Seks w wielkim mieście VI (s.) **0.20** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **0.30** Freejack (film USA) **2.20** Aleph: Znak zbrodni 1/2 (film wł.).

■ TVC 2

5.20 Cudowna planeta (s. dok.) **6.10** Wiadomości TVS **6.30** Wiadomości regionalne **7.50** Panorama **8.30** GEN (s. dok.) **8.45** Film o filmie (dok.) **9.00** Blok kursów językowych **10.00** Mistrzowie czeskiego filmu animowanego II (s. dok.) **11.00** Nasza wieś (mag.) **11.20** Program dla miłośników muzyki dętej **12.00** Seksmisja (film pol.) **13.55** V.V. Štech opowiada i wspomina **14.10** Spostrzeżenia Karla Kyncla **14.20** Pejzaże życia Josefa Čapka (dok.) **14.50** Ekspedycja za pingwinami (dok.) **15.40** Sportowcy świata (s. dok.) **16.45** Białe noce (film USA) **19.00** Euronews **20.00** Wieczór galowy Trebbia **21.40** Rudolfinum (dok.) **22.10** Josef Topol (dok.) **23.10** Noc z Andělem **0.40** Wielka muzyka nocna I **2.20** Jak upolować mężczyznę... VI (s.) **3.05** Wielka muzyka nocna **4.20** Groteski Ch. Chaplina.

■ NOVA

6.15 Pokémon (s. anim.) **6.35** Beyblade II (s. anim.) **7.00** Myszy urwisy (s. anim.) **7.25** Dinosaury (s. anim.) **7.50** Cudowny świat Walta Disneya **8.40** Delfin Filip (s.) **9.30** ESO (lista przeb.) **10.45** Czechy poszukują SuperStar II **12.00** Dzwońcie do TV Nova **12.30** Ostatni mężczyzna (film czes.) **14.15** Gambrinus liga (piłka nożna) **16.25** Derrick (s.) **17.30** Prognoza pogody **17.35** Jáchyme, hoď ho do stroje (film czes.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.00** Tý Tý (wręczenie nagród) **22.10** Morderstwo doskonałe (film USA) **0.30** Zbroja Boga I (film HongKong) **2.25** Dzwońcie do TV Nova **2.50** Program rozrywkowy **4.20** Ostatni mężczyzna (film czes.).

■ PRIMA

8.00 W sprawie dzikiej natury (s. dok.) **8.30** Salon samochodowy **9.05** t-music (pr. muz.) **10.10** Z ptasiej rzeszy (s. dok.) **10.40** Kobieta prawa (s.) **12.25** Miejsce zbrodni (s.) **14.05** Dutch czyli Zwariowana podróż (film USA) **16.00** Rozmaryn i tymianek I (s.) **17.00** Mój brat ma fajnego brata (film czes.) **18.40** Prima TV **18.55** Prognoza pogody **19.00** Wiadomości **19.15** Tescoma Prima chochla **19.45** Pixie i Dixie (s. anim.) **19.55** Ostatni świadek (s.) **20.45** Długa droga do szczęścia (film niem.) **22.25** Kuba (film USA) **0.35** Szybka wygrana **2.15** Nikt nie jest doskonały **3.10** Światowe naj... (s. dok.) **4.05** Ciernie (talk show) **4.45** Prima archiwum.

NIEDZIELA 3 KWIETNIA

■ TVP 1

6.35 Romantyczne podróże do Polski **7.00** Transmisja mszy św. z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie Łagiewnikach **8.00** Misiowanki (dla dzieci) **8.25** Domisie (dla dzieci) **8.50** Co i jak - Nasze ciało i mózg (s.) **9.20** Piosenkarnia (pr. muz.) **9.30** Talent za talent, czyli zozolowe zabawy (dla młodzieży) **10.00** Cybermysz **10.25** Królestwo Maciusia **10.55** Kuchnia z Okrasą **11.20** Summa zdarzeń według Jacka Żakowskiego (pr. public.) **11.50** Między ziemią a niebem **12.00** Regina coeli **12.15** Między ziemią a niebem **12.45** Polska z bocznej drogi (reportaż) **13.00** Wiadomości **13.10** Tydzień (mag.) **13.35** Na ostrzu szpady (film franc.) **15.45** Polowanie z kamerą (pr. dok.) **16.40** DTV J. Fedorowicza (pr. public.) **16.50** Sportowy Express **17.00** Teleexpress **17.20** Pociąg do kultury **17.30** Miasto marzeń **18.30** Lokatorzy (s.) **19.00** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.10** Igraszki losu (film pol.) **21.45** Lekka jazda Mazurka i Zalewskiego (talk show) **22.15** Sportowa niedziela **22.35** Dzień świra (film pol.) **0.05** Million Dollar Hotel (film niem.).

■ TVP 2

6.50 Słowo na niedzielę **6.55** Ekstradycja II (film pol.) **7.50** M jak miłość (s.) **8.40** Niesforne aniołki (s.) **9.10** Camerata **9.40** W tanecznym nastroju (pr. muz.) **10.05** Animals (pr. dok.) **10.35** Powrót mumii (film ang.) **11.35** Podróże kulinarne Roberta Makłowicza **12.10** Cudze chwalicie... (film USA) **14.00** Familiada (teleturniej) **14.30** Złotopolscy (s.) **15.05** Imiennik Dwójki Kwiecień **16.00** Na dobre i na złe (s.) **17.00** Tygodnik Moralnego Niepokoju. Kabaretowy przegląd wydarzeń **17.30** 7 dni świat **18.30** Panorama **19.00** Najlepszy z najlepszych **19.30** Magazyn olimpijski echa stadionów **19.55** Panorama flesz **20.05** Europa da się lubić **21.00** Postscriptum Europa da się lubić **21.05** Egzamin z życia (film pol.) **22.00** Panorama **22.20** Sport-telegram **22.40** Cafe Kultura **23.20** Anatomia sumień (film pol.) **0.20** Ogród sztuk (pr. art.) **0.45** Błędne koło (film USA).

■ TV KATOWICE

6.55 Przygody koziołka Matołka **7.05** Tajemnica szyfru Marabuta. Porwanie **7.15** Książka dla malucha (dla dzieci) **7.25** Lippy and Messy (dla dzieci) **7.45** Aktualności **7.50** Wiadomości sportowe **8.00** Koncert życzeń **8.45** Oj, ni ma jak Lwów **9.00** Teleplotki **9.45** Bilans Trójki **10.35** Córki McLeoda. Puszka Pandory (film austral.) **11.45** Władza (pr. public.) **12.10** Książka miesiąca **12.45** Z życia Kościoła **13.10** Interpretacje 2005 **14.00** Klub globtrotera **14.35** Sztuka i historia Warszawa Moskwa/ Moskwa Warszawa **15.00** Polska egzotyczna **15.45** Aktualności **16.00** Magazyn kulturalny **16.45** Młodzież kontra (pr. public.) **17.35** Teleplotki **18.00** Aktualności **18.35** Regiony kultury **18.50** Kraina indygo (film franc.) **19.50** Torell Basket Liga **20.45** Studio pogoda **20.55** Od niedzieli do niedzieli **21.15** Książka tygodnia **21.45** Aktualności **21.55** Magazyn sportowy **22.50** Studio pogoda **22.55** Kurier sportowy **23.15** Wielkie napady PRL **23.40** Prowokator (film pol.).

■ POLSAT

6.15 Pierwsza miłość (s.) **7.00** Jesteśmy (mag.) **7.30** Domowa kawiarenka (pr. kulinar.) **8.00** Yu-gi-oh! (dla dzieci) **8.25** Pokémon (dla dzieci) **8.50** Hugo (dla dzieci) **9.20** Klinika samotnych serc (s.) **10.20** Rodzina zastępcza plus IQ (s.) **11.20** Power Rangers Turbo (film USA) **13.25** Bogowie muszą być szaleni II (film botswan.) **15.30** Fundacja Polsat **15.45** Wydarzenia **16.00** Kto ma rację (reportaż) **17.10** Kto ma rację wyniki **17.15** Na zawsze razem (teleturniej) **18.15** Daleko od noszy (s.) **18.45** Wydarzenia **19.15** Rodzina zastępcza plus (s.) **20.15** Pensjonat pod Różą (s.) **21.15** Dziki Pojedynek. Operacja „Tygrys" (film pol.) **22.20** Kuba Wojewódzki (pr. public.) **23.20** Nasze dzieci **0.20** Podziemny krąg (film USA) **2.40** Magazyn sportowy **4.20** Aquaz Music Zone (mag. muz.).

■ TVC 1

5.00 Teatr żyje! (mag.) **6.00** Ciekawostki z regionów **6.25** Rok ma 12 miesięcy **6.45** Jagoda i Kwiatek (s.) **6.55** Bajka **7.05** Čáryfuk II (s.) **7.30** Zestaw bajkowy Edka (dla dzieci) **9.30** AZ-kwiz Junior (teleturniej) **10.00** Wędrująca kamera (mag.) **10.25** Obiektyw (mag.) **11.00** Karetka (s.) **12.00** Pytania Václava Moravca **13.00** Wiadomości **13.10** Cień (bajka) **14.10** Magazyn chrześcijański **14.20** Magazyn religijny **14.45** Zła krew (s.) **16.00** Adresat TVC (mag.) **16.20** Było, nie było... (pr. roz.) **17.55** Prognoza pogody **18.00** Wiadomości **18.05** Podwójne skierowanie I (s.) **18.57** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **19.00** Wieczorynka **19.15** Wiadomości, prognoza pogody, sport **19.55** Losowanie Sportki i Szansy **20.00** Powódź (film czes.) **21.35** Bez ogródek (pr. publ.) **22.05** Wiadomości, Bramki, punkty, sekundy **22.15** Echa Febiofestu 2005 **22.25** Losowanie Sportki i Szansy **22.30** Miejsce zbrodni (s.) **0.00** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **0.05** Omerta III (s.) **0.55** Adresat TVC (mag.) **1.15** Pytania V. Moravca **2.15** Sportowcy świata **3.15** Show Miroslava Donutila.

■ TVC 2

6.50 Wiadomości TVS **7.10** Folklorika **7.50** Panorama **8.35** Telewizyjny klub osób niesłyszących (mag.) **9.10** Preceptor (film czes.) **10.25** Gdzie pieniądze pomagają **10.30** Paszkwil (mag.) **11.05** Kamera w podróży: Wyprawy na koniec świata (s. dok.) **12.00** Słowo świąteczne **12.05** S Pydlou v zádech (teatr) **13.50** Film o filmie: Rybki z ferajny (dok.) **14.05** Kinobox (mag.) **14.30** Studio sport **16.25** Zagadkowa natura (s. dok.) **17.00** Potomkowie sławnych **17.30** Powrót do źródeł (s. dok.) **17.50** Szczęście domowe (mag.) **18.20** Na moll czyli Piosenki Bolka (mag. muz.) **19.00** Euronews **20.00** Wieczór na temat... Marzyciele czy obłąkańcy **21.40** Kultura.cz (mag.) **22.10** Dograne (mag. sport.) **22.55** Febiofest w TVC: Żółte mango (film braz.) **0.45** Rosenberg SuperTRIO: Roots (koncert) **1.10** Žalman a spol. (koncert) **1.40** Nie wahaj się i kręć! - wyd. spec. **2.35** Dzień konia w Mongolii (dok.).

■ NOVA

6.20 Beyblade II (s.) **6.45** Myszy urwisy (s. anim.) **7.05** Dinosaury (s. anim.) **7.30** Cudowny świat Walta Disneya **8.25** Wyspy życia (s. dok.) **9.20** Bohaterowie 2. wojny światowej (s. dok.) **9.45** Stefanie VIII (s.) **10.40** Columbo (s.) **12.00** Siódemka (prog. dys.) **13.00** Rady ptaka Loskútáka (mag.) **13.45** Flintstones (film USA) **15.25** Pamiętnik z Afryki (s. dok.) **15.55** Derrick (s.) **17.00** Prognoza pogody **17.05** Speed (film USA) **19.18** T-Mobile Renta **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.00** Czechy poszukują SuperStar II (pr. roz.) **21.15** Prásk czyli 13. miss **22.05** Odłamki (mag.) **22.30** Telele (pr. roz.) **23.05** 24 godziny III (s.) **23.55** Progeny (film USA) **2.00** Siódemka **2.55** Odłamki **4.15** Dwaj z Queens (s.).

■ PRIMA

8.00 W lot po świecie (s. dok.) **9.00** Świat 2005 (mag.) **9.35** To neznáte Hadimršku (film czes.) **11.10** Niedzielny Receptariusz (mag.) **12.15** Mój przyjaciel Monk II (s.) **13.05** Formule show **13.25** Wyścigi samochodowe **15.25** Prima strzał (teleturniej) **16.30** Kaskader (film USA) **18.55** Prognoza pogody **19.00** Wiadomości **19.15** Tescoma Prima chochla (pr. kulinar.) **19.45** Pixie i Dixie (s. anim.) **19.55** Prawo i sprawiedliwość: Mordercze zamiary I (s.) **20.45** Nikt nie jest doskonały (pr. rozryw.) **21.45** Sophie Fleming: Piękna śmierć (film niem.) **23.30** Z archiwum X V (s.) **0.15** Szybka wygrana **1.55** Światowe naj... (s. dok.) **2.45** Niedzielny Receptariusz **3.45** Prima archiwum.

PONIEDZIAŁEK 4 KWIETNIA

■ TVP 1

6.00 Kawa czy herbata **8.00** Wiadomości **8.15** Cafe serio **8.25** Kawa czy herbata **9.05** Pan Andersen opowiada (dla dzieci) **9.30** Budzik **10.00** Mały rycerz El Cid (dla dzieci) **10.30** Moda na sukces (s.) **10.55** Dr Quinn (film USA) **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.20** Rolnictwo na świecie (mag.) **12.35** Zielony biznes (mag.) **12.45** Plebania (s.) **13.10** Klan. Wydanie świąteczne **14.00** Kiosk przy Wspólnej (pr. poradnik.) **14.10** Apetyt na euro **14.30** Operacja Bernhard (film ang.) **15.00** Wiadomości **15.10** Bigosowa i szwagry **15.20** Warszawa Singera Maryla Rodowicz **15.35** Moda na sukces (s.) **16.00** Auto-Mix (mag.) **16.25** Recepty Jedynki - Astma (pr. med.) **16.50** Sportowy Express **17.00** Teleexpress **17.20** Miasto marzeń (mag.) **17.50** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.25** Klan (s.) **19.00** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.05** Prosto w oczy (pr public.) **20.30** Matura 2005 z nami zdasz **21.00** Klucz **22.05** Rozmowy na czasie. Czy seksualność to sfera zakazana? **22.35** Wiadomości **22.50** Prawdziwe psy Krzysiek i Sławek (pr. dok.) **23.30** Tele-nowela **23.45** Magazyn międzynarodowy **0.10** Po godzinach.

■ TVP 2

6.50 Złotopolscy (s.) **7.15** 10 minut tylko dla siebie **7.25** Plecak pełen przygód (dla dzieci) **7.45** Film pod strasznym tytułem **7.55** Kasztaniaki (dla dzieci) **8.10** Doktor z alpejskiej wioski **9.00** Pytanie na śniadanie **9.50** M jak miłość (s.) **10.45** Pytanie na śniadanie **11.15** Panorama **11.22** Pytanie na śniadanie **11.50** Magazyn Ligi Mistrzów **12.20** Kochaj mnie (s.) **12.45** 10 minut tylko dla siebie **13.00** Panorama **13.30** Lada dzień (film USA) **14.15** Bar "Atlantic" Twórcza niemoc (pr. pol.) **14.45** Denali śmierć albo życie (film USA) **15.40** W diasporze **16.00** Panorama **16.10** Na dobre i na złe (s.) **17.05** Przystanek praca (mag.) **17.15** Konsument (mag.) **17.45** Lubię czytać **18.30** Panorama **19.05** Jak chronić prezydenta (film USA) **20.00** Panorama flesz **20.05** M jak miłość (s.) **20.55** Kulisy serialu "M jak miłość" **21.05** Kochaj mnie **21.30** 997 (mag. krym.) **22.00** Panorama **22.20** Biznes **22.25** Sport-telegram **22.45** Warto rozmawiać **23.30** Kultura **23.40** Warto rozmawiać **0.25** Z archiwum X .

■ TV KATOWICE

7.00 Europa w zagrodzie **7.45** Aktualności **7.50** Speed **8.45** Gość dnia **9.00** Wszystko o rasach Bigle **9.45** Dusza kresowa (s. dok.) **10.45** Sztuka i historia Warszawa Moskwa/ Moskwa Warszawa **11.15** Gość dnia **11.45** Młodzież kontra **12.35** Ginące cywilizacje Modlitwą i zaklęciem **13.50** Agrobiznes **14.00** Od niedzieli do niedzieli **14.45** Książka miesiąca **15.00** Janka (s.) **15.45** Jej portret (pr. dok.) **16.10** Rozmowa dnia **16.45** Aktualności **16.47** Kartka z kalendarza **16.50** Trafiony zatrudniony **17.50** Unijny leksykon przedsiębiorczości **18.00** Aktualności **18.27** Wiadomości sportowe **18.37** Trzecie oko **19.00** Klan (s.) **19.25** Przegląd gospodarczy **19.50** Książki z górnej półki **20.00** Telekurier **20.50** Studio pogoda **21.00** Echa dnia **21.30** Kurier gospodarczy **21.45** Aktualności **21.50** Wiadomości sportowe **21.55** Zbliżenia filmowe **22.15** To jest temat **22.50** Studio pogoda **22.55** Kurier sportowy **23.10** Plebania (s.).

■ POLSAT

6.00 Piosenka na życzenie **6.45** TV market **7.00** Rocket Power (s.) **7.35** MacGyver (s.) **8.30** Interwencja (mag.) **8.50** Kto ma rację (reportaż) **9.50** Kto ma rację wyniki **10.00** Szafa gra (teleturniej) **10.35** Power Rangers Turbo (film USA) **10.40** Benny Hill (film ang.) **12.40** Bogowie muszą być szaleni II (film USA) **14.45** Dziki Pojedynek. Operacja "Tygrys" (s.) **15.45** Wydarzenia **16.10** Interwencja (mag.) **16.30** Czego się boją faceci, czyli seks w mniejszym mieście (s.) **17.00** Strażnik Teksasu (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.45** Wydarzenia **19.25** Samo życie (s.) **20.15** Świat według Kiepskich (s.) **20.45** Podziemny krąg (film USA) **23.40** Bostoni Public (film USA) **0.40** Biznes Wydarzenia **1.05** Bumerang (pr. public.) **1.35** Co z tą Polską? **2.30** Niebiańska plaża (film USA).

■ TVC 1

5.00 Czarne owce (pr. publ.) **5.30** U nas w Europie (mag.) **5.59** Dzień dobry z TVC **8.30** Ulica Sezamkowa III (dla dzieci) **9.00** AZ-kwiz Junior (teleturniej dla dzieci) **9.30** Bez ogródek (pr. publ.) **10.00** Wiadomości **10.05** Podwójne skierowanie I (s.) **11.00** Oczarowanie V (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Sama w domu (mag.) **13.30** Nie wahaj się i kręć! (pr. roz.) **14.00** Wiadomości **14.05** Kalendarium **14.20** Uśmiechy V. Chytilowej **15.00** W poszukiwaniu czasu utraconego **15.20** Film o filmie: Podróż dookoła świata w 80 dni (dok.) **15.35** Curriculum vitae (s. dok.) **16.00** Wiadomości **16.05** Czarodziejskie przedszkole (pr. dla dzieci) **16.35** Madronos (dla dzieci) **17.00** Przyjaciele VII (s.) **17.30** AZ-kwiz (teleturniej) **17.50** Czeskie głowy **17.55** Prognoza pogody **18.00** Wiadomości regionalne **18.30** Niewiarygodny świat rekordów i ciekawostek (mag.) **18.57** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **19.00** Wieczorynka **19.15** Wiadomości, prognoza pogody, sport **20.00** Strażnik dusz (s.) **21.00** W lot po świecie (mag.) **21.35** Reportaże TVC (reportaże) **22.15** Echo Febiofestu 2005 **22.30** Wydarzenia, komentarze **23.05** Prognoza pogody **23.08** Bramki, punkty, sekundy **23.15** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **23.20** Budzenie zmarłych (s.) **0.15** Oczarowanie V (s.) **1.05** Przyjaciele VII (s.) **1.30** Curriculum vitae **1.55** Obiektyw **2.20** Wydarzenia, komentarze.

■ TVC 2

5.05 Przygody nauki i techniki (s. dok.) **5.30** Tworzenie państwa (pr. sat.) **5.45** Auto Moto Revue (mag. mot.) **6.10** Wiadomości TVS **6.30** Po czesku **6.40** Dograne (mag.) **7.20** Zmierzch wynalazców (s. dok.) **7.50** Panorama **8.30** Dzieci z Afryki (s. dok.) **8.45** Wielki oatlas naszej przyrody **9.00** Dzień dobry z Moraw i Śląska **11.30** AZ-kwiz (teleturniej) **12.00** Euronews **12.35** Czy mnie zechcecie? (mag.) **12.50** Ekspedycja za pingwinami **13.40** Gdzie pieniądze pomagają **13.50** Angielski dla najmniejszych **14.00** Sami w domu (film duń.) **15.10** Raki (dok.) **15.30** Adresat TVC (mag.) **15.50** Kwartet (mag.) **16.20** Świat filmu (s. dok.) **17.10** Stop (mag.) **17.20** Wojskowe historie (s. dok.) **17.40** Sport w świecie **18.10** EXPOcztówka **18.20** Ten nasz czeski charakter **18.55** Wiadomości w języku migowym **19.00** Time out **19.25** Paddock - magazyn hippiczny **19.40** Szkoła bilardu (s. dok.) **20.00** Oświęcim: Naziści i ostateczne rozwiązanie (s. dok.) **20.50** Spostrzeżenia z zagranicy **21.00** Za ścianą (mag.) **21.25** Kino filmowy: Duże zwierzę (film pol.) **22.40** Bob Carrothers Trio (koncert) **23.10** Losy jednego teatru, losy jednej generacji (dok.) **0.05** Sport w świecie **0.35** Time out **1.00** Paddock **1.15** Szkoła bilardu **1.30** Herbata dla trzech **2.00** Blues Alive 1998.

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.30** Rejs dookoła świata (s. dok.) **9.45** Strefa zniszczenia (film USA) **11.25** Matlock VIII (s.) **12.15** Marina, królowa nocy (s.) **13.10** Darowane twarze (s.) **14.00** Moja puszysta Walentynka **14.55** Obrońca (s.) **15.50** Chicago Hope (s.) **16.40** Zaryzykuj! (teleturniej) **17.30** Wiadomości śnie teraz **17.20** Medicopter 117 II (s.) **18.20** Prognoza pogody **18.20** M.A.S.H. (s.) **19.20** Pálí vám to? (teleturniej) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.00** On jest kobietą **21.10** Był raz pewien policjant (film USA) **22.50** Krok do morderstwa (s.) **23.50** Miejsce zbrodni: Zlot czarownic (film USA) **1.20** Erotyczne poszukiwania (s. erot.).

■ PRIMA

8.00 Largo (s.) **8.55** Wbrew losowi (s.) **9.50** Wspaniali i bogaci (s.) **10.15** Prima news **11.05** Hotel Orth VII (s.) **12.00** Leśniczówka Falkenau (s.) **12.50** Świat Dawsona II **13.40** Pan Złota Rączka IV (s.) **14.10** Pani domowa I (s.) **14.40** Beverly Hills 90210 (s.) **15.35** Jednostka specjalna, Lipsk **16.30** SK Slavia Praha - FK Jablonec (piłka nożna) **18.43** Wiadomości regionalne **18.45** Prima TV **18.50** Minuty regionalne **18.55** Prognoza pogody **19.00** Wiadomości **19.15** Tescoma Prima chochla **19.45** Pixie i Dixie (s. anim.) **19.55** Big Ben III (s.) **20.45** Kobieca sprawiedliwość (s.) **23.20** Nikita (dok.) **23.50** Nikita II (s.) **0.40** Szybka wygrana **2.20** Playback (film fr.) **4.10** Sportowa (talk show) **4.55** Prima archiwum.

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie

Dnia 2 kwietnia obchodzi swój zacny Jubileusz 80-tych urodzin

pani HELENA SIKOROWA

z Oldrzychowic. Z tej okazji życzą Drogiej Jubilatce mocnego zdrowia, życiowego optymizmu i dużo słonecznych dni synowie z żonami oraz wnuk Władek i wnuczka Andrejka. GL-170

Dnia 5 kwietnia obchodziłaby 70. rocznicę urodzin nasza Ukochana i Nieodżałowana

śp. ANNA KRYGIEL

z domu Chwistek, zaś 24 czerwca przypomnimy sobie 17. rocznicę Jej śmierci. Z żalem i miłością wspominają oraz o chwilę zadumy i modlitwę proszą najbliżsi. AD-046

Kto kochał, nie zapomni,
kto znał, niechaj wspomni...

Wczoraj, 1 kwietnia 2005 roku minęła 1. rocznica śmierci naszej Kochanej

śp. PAWEŁKI FOLWARCZNEJ

z Hawierzowa Suchej Średniej. O chwile wspomnień i cichej zadumy prosi córka Renata. GL-137

Kronika Rodzinna

Na dzień 3 kwietnia 2005 przypada piąta rocznica śmierci naszego Ukochanego

śp. ALOJZEGO ADAMCA

z Suchej Górnej. Kto znał Jego szlachetne serce, niechaj z nami poświęci Mu chwilę wspomnień. Najbliżsi. GL-168

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 29. 3. 2005 zmarł po dłuższej chorobie w wieku 51 lat nasz Kochany Syn, Ojciec, Zięć, Szwagier i Wujek

śp. JÓZEF KOSIEC

zamieszkały w Hawierzowie Podlesiu. Z naszym Drogim Zmarłym pożegnamy się w poniedziałek dnia 4. 4. 2005 o godz. 15.00 w sali obrzędów pogrzebowych w Cierlicku.
Zasmucona rodzina. GL-173

Co w teatrze

SCENA POLSKA – CZ. CIESZYN: Ondraszek – premiera (2, godz. 17.30, gr. CTO; 3, godz. 17.30, gr. JAP).

Co w kinach

BYSTRZYCA: Snowbordziści (2, godz. 19.00); **KARWINA – Centrum:** Roboty (2, 3, godz. 15.30, 17.45; 4, godz. 17.45); Zatańcz ze mną (2, 3, godz. 20.00); Drzwi w podłodze (4, godz. 20.00); **Reflex:** Team America: Policja świata (2, 3, godz. 20.00); Bardzo długie zaręczyny (2, 3, godz. 17.00; 4, godz. 17.00, 20.00); **Ex:** „Kameňák 3" (2, 3, godz. 19.00); **TRZYNIEC – Kosmos:** Marzyciel (2, 3, godz. 17.30; 4, godz. 17.30, 20.00); Perły i świnie (2, 3, godz. 20.00); **CZ. CIESZYN – Central:** O dwóch takich co poszli w miasto (2, 3, godz. 17.00); Po zachodzie słońca (2, 3, godz. 19.00); **HAWIERZÓW – Centrum:** Seria niefortunnych zdarzeń (2–4, godz. 17.45); Poznaj moich rodziców (2–4, godz. 20.00); Rogate ranczo (2–4, godz. 15.30); **CIESZYN – Piast:** Bliżej (2–4, godz. 16.30); Marzyciel (2–4, godz. 18.15); Piła (2–4, godz. 20.15); Bon Voyage (2–3, godz. 22.15).

Co na antenie

POLSKIE WIADOMOŚCI: TVC 1 (czw, godz. 18.00), TVC 2 (pt, godz. 7.30).

POLSKIE AUDYCJE: UKF Ostrawa 107,3 m i Trzyniec 105,3 m, po–pt: 19.00–19.15, nie: 18.30–19.00

Co w terenie

OBWÓD ORŁOWA – zebranie członków Rady Obwodowej odbędzie się 7. 4. o godz. 17.00 w Porębie.

ORŁOWA PORĘBA i PIETWAŁD – MK PZKO zapraszają na Świetlicę Wielkanocną 2. 4. o godz. 15.00 w świetlicy PZKO w Orłowej Porębie.

SKRZECZOŃ – MK PZKO zaprasza na tradycyjne powitanie wiosny 9. 4. o godz. 15.00 w Domu PZKO. W programie zespoły Koła oraz gościnnie dziewczęcy zespół „Flash Dance" działający przy MK PZKO Zabłocie, gry i zabawy.

BOGUMIN – Klub Kobiet zaprasza na spotkanie we wtorek 5. 4. o godz. 15.00 do Domu PZKO.

BŁĘDOWICE – Klub Kobiet i Klub Seniora zapraszają na spotkanie 6. 4. o godz. 15.00 do Domu PZKO.

WĘDRYNIA – Klub Seniora przy MK PZKO zaprasza na spotkanie we wtorek 5. 4. o godz. 15.00 do Czytelni.

BYSTRZYCA – Klub Seniora przy MK PZKO zaprasza 6. 4. o godz. 18.00 do Domu PZKO na prelekcję pt. „Rzeczoznawstwo – nieruchomości".

NIEBORY – MK PZKO zaprasza 3. 4. o godz. 15.00 do Domu PZKO na prelekcję pana Krzywonia pt. „Ogrody i ekologia w ogrodach".

CZESKOCIESZYŃSKI KLUB PROPOZYCJI – zaprasza wszystkich miłośników naszego folkloru i poezji na uroczyste spotkanie z okazji 85. urodzin p. Anieli Kupiec pt. „U Kupców na Farce" we wtorek 5. 4. o godz. 15.30 w sali DK na Strzelnicy w Cz. Cieszynie.

PTTS „BŚ" – zaprasza 5. 4. na wycieczkę wtorkową Cz. Cieszyn, rezerwat przyrody Wielkie Doły (Koński Las), Osówki, Trzyniec. Wymarsz o godz. 8.00 od „Strzelnicy" przy Olzie w Cz. Cieszynie. Zabrać dowody osobiste!

▲ **Kolarze Cz. Cieszyn** rozpoczynają sezon rowerowy 3. 4. o godz. 10.00 przed dworcem kolej. w Cz. Cieszynie. Odjazd – 20 km – do Bystrzycy Club Bowling. Inf. Marian Palowski 558 712 332.

UWAGA ZESPOŁY „Bystrzyca", „Oldrzychowice", „Błędowice", „Suszanie", „Skotnica" i „Olza" – pierwsza próba festiwalowa, polka wekslowana, 2. 4. punktualnie o godz. 9.00 w sali gimnastycznej szkoły rolniczej w Cz. Cieszynie.

Oferty

SEZONOWE PRACE przy uprawie chmielu kwiecień, maj. Info: 604 287 015. GL–121

APS, s.r.o. oferuje jakościowe okna PCV za bezkonkurencyjne ceny. Tel. kom: 776 738 373, fax: 558 711 482. HY–002

SPRZEDAM GARAŻ w Hawierzowie Suchej, ul. Před tratí (7 min piechotą od restauracji U Šimaly). Cena 98 tys. Kc. Tel.: 603 857 657. GL–156

Co za Olzą

KSIĄŻNICA CIESZYŃSKA, ul. Mennicza 46, Cieszyn: do 24. 6. wystawa Cieszyńskie biografie. Otwarte po–śr i pt: 8–18, so: 9–15.

GALERIA BIELSKA BWA, ul. 3 Maja, Bielsko-Biała: do 3. 4. zbiorowa wystawa „Granice/Borderlines". Otwarte wt–pt: 10–18, so–nie: 10–16.

Wystawy

TEATR CIESZYŃSKI – BIAŁA GALERIA: do 10. 4. wystawa obrazów, rysunków i ilustracji Jolanty Lyskowej–Petržílkowej. Otwarte po–pt: 9–15 po zgłoszeniu w portierni TD.

▲ **WIELKA GALERIA**: 2. 4. o godz. 17.00 wernisaż wystawy fotografii Rudolfa Jarnota. Otwarte po–pt: 9–15 po zgłoszeniu w portierni TD.

SALA WYSTAWOWA MANESA, DK Karwina: do 8. 4. wystawa fotografii z Kamczatki PhDr. Pavla Hubenki. Otwarte: wt–pt: 9–12, 12.30–17, so: 10–13, 13.30–18.

MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ – sala wystaw Muzeum w Cz. Cieszynie, Hlavní tř. 3: ekspozycja stała „Obrazki z przeszłości Śląska Cieszyńskiego". Do 11. 9. wystawa historyczna Zdeňka Hapala – lalkarza, artysty i reżysera. Otwarte wt–pt: 9–17, so: 9–13, nie: 13–17.

▲ **MUZEUM TRAGEDII ŻYWOCICKIEJ, Hawierzów Żywocice:** do 31. 12. wystawa „Od ognika do żarówki". Otwarte wt–pt: 9–17, so: 9–13, nie: 13–17.

▲ **SALA WYSTAW Muzeum w Jabłonkowie:** do 3. 4. wystawa Sanatorium w Jabłonkowie. Otwarte wt–pt: 9–17, so: 9–13, nie: 13–17.

▲ **INTERKLUB KARWINA, rynek Masaryka 10:** do 31. 7. wystawa „Świat według Ortelia" – historyczna wystawa map. Otwarte wt–pt: 9–17, so: 9–13, nie: 13–17.

Miasto w obiektywie

BOGUMIN (h) – Interesującą wystawę można zwiedzać do 24 kwietnia br. w salonie stowarzyszenia obywatelskiego „Maryška" przy rynku T.G. Masaryka. Zgromadzono na niej ponad 50 zdjęć autorstwa pięciu bogumińskich fotografików. Tematem prezentowanych prac są przemiany, jakie dokonały się w mieście na przestrzeni ubiegłego roku.

Ekspozycja cieszy się dużym zainteresowaniem. Nic dziwnego. Pokazane tu zdjęcia są nie tylko piękne, ale także wymowne – nagle otóż okazuje się, że miasto, przez wielu jego mieszkańców i przybyszów tradycyjnie postrzegane jako mało ciekawy fragment przemysłowego regionu, kryje wiele niebanalnych obiektów i zakątków. Wdzięcznym tematem, po który fotograficy chętnie sięgali w ubiegłym roku, było odnowione i uporządkowane centrum miasta, a także historyczny dworzec kolejowy, chluba wielu miejscowych patriotów. Niektóre fotografie mają walory dokumentu, nie brak też jednak na wystawie zdjęć artystycznych.

Jak zapowiadają organizatorzy – działacze stowarzyszenia „Maryška" i członkowie miejskiej komisji kultury, tegoroczna wystawa pokazująca bogumińskie przemiany widziane oczyma fotografików miałaby stać się zalążkiem nowej tradycji. Gromadzenie następnej kolekcji zdjęć jest już w toku.

CZESKO-POLSKIE DNI PO RAZ CZWARTY

Katowice nad Ostrawicą

OSTRAWA (mro) – Pod patronatem prezydentów Ostrawy i Katowic odbędzie się czwarta edycja „Czesko-polskich dni w Ostrawie 2005". Współorganizatorzy imprez – Vitkowice Arena oraz Czesko-Polska Izba Handlowa – zadbali o to, by od 7 do 10 kwietnia przybliżyć mieszkańcom Ostrawy zarówno kulturę śląską, jak i polską.

W programie przewidziano wystawę „Polskich i czeskich tradycji wielkanocnych" (foyer Nowego Ratusza), wystawę 17 prac pedagogów Uniwersytetu Śląskiego i Uniwersytetu Ostrawskiego pt. „Gra 17" (w Galerii „Student" na UO), prezentację Katowic i gmin regionu Górnego Śląska na wystawie „Region" (Tereny Wystawowe „Czarna Łąka"), mszę świętą w kościele św. Wacława, którą 7 kwietnia o godz. 17.00 celebrować będą biskupi ostrawsko-opawski oraz katowicki, wystawę artystów studentów i pedagogów Liceum Plastycznego w Katowicach – „Katowickie Kontakty" (w „Galerii Ostrawa" w Domu Kultury Ostrawy). Przewidziano także coś dla melomanów – koncert Filharmonii Janáčka z gościnnymi występami **Jana Pietruszki** (skrzypce) pod batutą **Pawła Przytockiego** (Dom Kultury Ostrawy 7 kwietnia o godz. 19.00) oraz Festiwal Talentów Szkół Artystycznych Ostrawy i Katowic (Dom Kultury w Ostrawie Zabrzegu). Nie zapomniano także o współpracy niepełnosprawnych – ci będą mieli swój dzień sportowy w Domu Opieki Społecznej w Ostrawie Muglinowie.

Całość dopełni „Polski jarmark", czyli wystawa komercyjna polskiego rzemiosła (nie tylko artystycznego) na zamku śląsko-ostrawskim. Tam też przewidziane są pokazy szermierki, występy zespołów folklorystycznych, koncert rockowy itp.

Polszczyzna pod lupą

OSTRAWA (mro) – „Współczesna polszczyzna oczami młodych lingwistów" – to temat naukowej konferencji studentów Katedry Slawistyki, Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Ostrawskiego, która odbyła się w ub. środę w auli uniwersyteckiej.

Organizatorzy debaty **Kateřina Sobotíkowa** i **Roman Śliwka** z ostrawskiej polonistyki zaprosili do współpracy studentów z Katowic i Bielska-Białej. W dwóch blokach – o współczesnej polszczyźnie i poświęconym pracom dyplomowym studentów ostrawskich –poruszano tak ciekawe zagadnienia, jak np. „Polska sztuka kaznodziejska", „Stereotypy językowe", „Polski i czeski dowcip", „Czeskie i polskie prognostyki", „Slogany, etykietowanie i zła mowa". Ogółem, swoje poglądy zaprezentowało 15 lingwistów.

realitní kancelář FLASH® real, s.r.o.
Staroměstská 583, TŘINEC
(naprzeciwko restauracji "Stará záchytka")
Tel. 558 32 62 98

Mieszkania Cz. Cieszyn:
3+1 ul. Mládežnická 355 000,- Kč
3+1 ul. Čáslavská 370 000,- Kč
3+1 ul. Kysucká 380 000,- Kč
3+1 ul. Polní 395 000,- Kč
3+1 ul. Kopernikova 515 000,- Kč
3+1 ul. Kopernikova 540 000,- Kč
3+1 ul. Hrabinská 570 000,- Kč
4+1 ul. Polní 395 000,- Kč
Tel.: 777 752 855

Mieszkania Trzyniec:
0+1 ul. Beskydská 330 000,- Kč
1+1 ul. Beskydská 350 000,- Kč
1+1 ul. Slezská 420 000,- Kč
1+1 ul. Jablunkovská 465 000,- Kč
2+1 ul. Lidická 295 000,- Kč
2+1 ul. Revoluční 525 000,- Kč
2+1 ul. Topolová 450 000,- Kč
2+1 ul. Dukelská 520 000,- Kč
2+1 ul. Kopernikova 525 000,- Kč
2+1 ul. Lidická 550 000,- Kč
2+1 ul. Palackého 625 000,- Kč
3+1 ul. Polní 620 000,- Kč
4+1 ul. Sosnová 650 000,- Kč
4+1 ul. Sosnová 750 000,- Kč
4+1+garáž ul. Sosn. 950 000,- Kč
Tel.: 777 752 855

Chaty:
Chata drew. Cieszyn 75 000, Kč
Chata murow. w Trzyncu 325 000,- Kč
Chata murow. 425 000,- Kč
Chata drew. Rzeka 500 000,- Kč
Tel.: 776 287 422

1 850 000,- Kč
Cz. Cieszyn
Kamienica - możliwość kancelarii.
Tel.: 777 077 034

1 800 000,- Kč
Kocobenz
DR+budova gospodarcza
Parcela: 4 ha.
Tel.: 777 077 034

2 080 000,- Kč
Cz. Cieszyn
DR 4+1+garaż
Spokojna okolica.
Tel.: 777 077 034

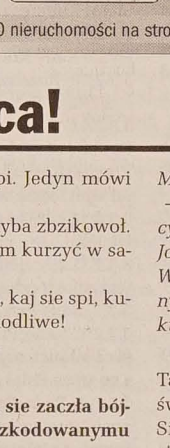
2 200 000,- Kč
Cz. Cieszyn
DR 6+1+budova gospodarcza.
Tel.: 777 077 034

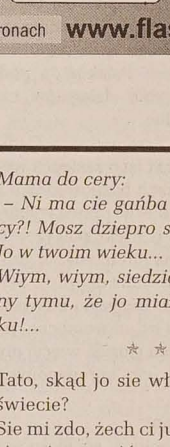
2 500 000,- Kč
Mistrzowice
Willa 5+1+budova gospod.
Parcela: 3 ha
Tel.: 777 077 034

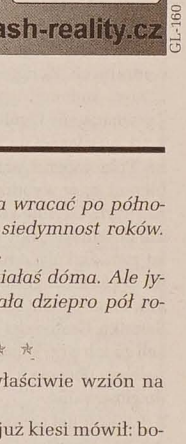
1 570 000,- Kč
Trzyciez
DR 5+1+budova gospodarcza+garaż.
Tel.: 777 077 034

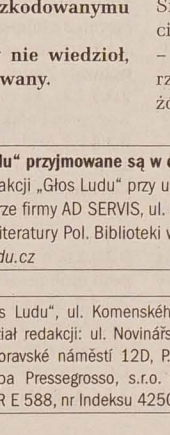
do uzgodnienia
Rzeka
DR 7+2 - piekna okolica pod górami.
Tel.: 777 077 034

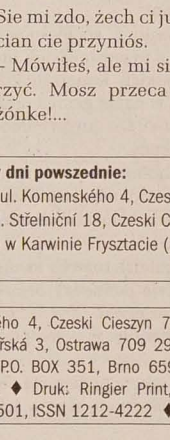
2 800 000,- Kč
Cz. Cieszyn
Willa 6+2+garaż.
Tel.: 777 077 034

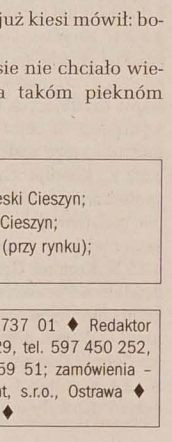
1 950 000,- Kč
Ropica
DR 7+1+domek ogrodowy.
Widok na góry.
Tel.: 777 077 034

Aktualna oferta ponad 400 nieruchomości na stronach www.flash-reality.cz
GL-160

Ale heca!

Spotkali sie dwo chłopi. Jedyn mówi do drugigo:
– Tyn nasz dyrektor chyba zbzikowoł. Wystow se: zakozoł nóm kurzyć w sali kónferencyjnej.
– Cóż sie dziwisz? Tam, kaj sie spi, kurzyni je wyjątkowo szkodliwe!

* * *

W sądzie:
– Czymu świadek, jak sie zaczła bójka, nie pośpieszył poszkodowanymu z pómocóm?
– Boch jeszcze wtedy nie wiedzioł, kiery bydzie poszkodowany.

* * *

Mama do cery:
– Ni ma cie gańba wracać po północy?! Mosz dziepro siedymnost roków. Jo w twoim wieku...
Wiym, wiym, siedziałaś dóma. Ale jyny tymu, że jo miała dziepro pół roku!...

* * *

Tato, skąd jo sie właściwie wzión na świecie?
Sie mi zdo, żech ci już kiesi mówił: bocian cie przyniós.
– Mówiłeś, ale mi sie nie chciało wierzyć. Mosz przeca takóm pieknóm żónke!...

Ogłoszenia do „Głosu Ludu" przyjmowane są w dni powszednie:
w godz. 8.30-15.30 w redakcji „Głos Ludu" przy ul. Komenského 4, Czeski Cieszyn;
w godz. 8.00-16.00 w biurze firmy AD SERVIS, ul. Střelniční 18, Czeski Cieszyn;
w godz. otwarcia w Odd. Literatury Pol. Biblioteki w Karwinie Frysztacie (przy rynku);
e-mail: *ogloszenia@glosludu.cz*

Głos Ludu ♦ Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. ♦ Adres redakcji: Redakcja „Głos Ludu", ul. Komenského 4, Czeski Cieszyn 737 01 ♦ Redaktor naczelny Beata Schönwald ♦ Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, fax: 558 740 044, red. sportowy: 596 612 346, e-mail: *info@glosludu.cz* ♦ Oddział redakcji: ul. Novinářská 3, Ostrawa 709 29, tel. 597 450 252, e-mail: *glosludu@volny.cz* ♦ Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty. ♦ Dostawę prenumeratorom prowadzi spółka Mediaservis, s.r.o., Abocentrum, Moravské náměstí 12D, P.O. BOX 351, Brno 659 51; zamówienia – tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: *abocentrum@mediaservis.cz*; reklamacje – tel.: 800 800 890 ♦ Kolportaż: SmD, s.r.o., Mediaprint & Kapa Pressegrosso, s.r.o. ♦ Druk: Ringier Print, s.r.o., Ostrawa ♦ Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania. ♦ Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 1212-4222 ♦

Statut Kongresu Polaków w RC

Z DNIA 6 KWIETNIA 2002

Preambuła

Społeczność polska w Republice Czeskiej jako integralna część społeczeństwa RC opowiada się za budowaniem życia publicznego i państwa na zasadach demokracji, wolności, sprawiedliwości i humanizmu, których wyrazem jest również respektowanie praw mniejszości.

1. Nazwa, siedziba, osobowość

1.1. Nazwa stowarzyszenia brzmi: Kongres Polaków w Republice Czeskiej (dalej Kongres Polaków).
1.2. Siedzibą Kongresu Polaków jest Czeski Cieszyn, ul. Komenského
4. 1.3. Kongres Polaków w myśl ustawy o zrzeszaniu obywateli posiada osobowość prawną.

2. Posłannictwo i cele

2.1. Najwyższym posłannictwem Kongresu Polaków jest łączenie działań prowadzących do realizacji wspólnych celów społeczności polskiej w RC, ochrona jej praw i interesów.
2.2. Kongres Polaków reprezentuje społeczność polską, zwłaszcza wobec centralnej i terenowej administracji państwowej, parlamentów i samorządów terytorialnych, tworzy pomost między państwami i narodami RC i RP.
2.3. Kongres Polaków dba o interesy społeczności polskiej, szczególnie dotyczące prawa do edukacji w języku polskim, do informacji, środków masowego przekazu i wydawnictw w języku ojczystym oraz prawa do używania języka polskiego w życiu publicznym.
2.4. Kongres Polaków dąży do utrwalania i pogłębiania wzajemnych stosunków z Macierzą, do pielęgnowania i pomnażania dziedzictwa kultury narodowej. 2.5. Kongres Polaków wspiera działania mające na celu zacieśnianie współpracy transgranicznej.

3. Struktura organizacyjna

3.1. Członkostwo w Kongresie Polaków
3.1.1. Kongres Polaków zrzesza na równych prawach osoby prawne zarejestrowane w RC o działalności odpowiadającej posłannictwu i celom wymienionym w punkcie 2.3. Statutu i to na podstawie akceptacji ich pisemnego zgłoszenia przez Radę Przedstawicieli. Przynależność do Kongresu Polaków nie narusza suwerennych praw ani osobowości prawnej poszczególnych organizacji.
3.1.2. Kongres Polaków zrzesza również osoby fizyczne biorące udział w działalności terenowych struktur Kongresu Polaków.
3.2. Organy terenowe Kongresu Polaków
3.2.1. Sejmik Gminny
3.2.1.1. Sejmik Gminny jest dobrowolnym zgromadzeniem osób zamieszkujących na terenie danej gminy i opowiadających się za narodowością polską.
3.2.1.2. Do zadań Sejmiku Gminnego należy między innymi składanie wniosków pod obrady Zgromadzenia Ogólnego, Rady Przedstawicieli, ocena pracy Komitetu Gminnego oraz organów centralnych Kongresu Polaków, a pod koniec kadencji wybór delegatów na Zgromadzenie Ogólne.
3.2.1.3. Delegaci na Zgromadzenie Ogólne, Pełnomocnik oraz jego zastępca wybierani są w wyborach bezpośrednich i równych. Czynne i bierne prawo wyborcze posiadają osoby w wieku powyżej 18 lat zamieszkujące na terenie danej gminy. O sposobie głosowania decyduje Sejmik Gminny. 3.2.1.4. Decyzje i uchwały Sejmiku Gminnego są prawomocne, jeżeli za ich przyjęciem głosuje więcej niż połowa obecnych osób uprawnionych do głosowania.
3.2.2. Komitet Gminny
3.2.2.1. Komitet Gminny społeczności polskiej składa się z przedstawicieli organizacji członkowskich Kongresu Polaków działających w danej gminie oraz wybranego na Sejmiku Gminnym Pełnomocnika i jego zastępcy.
3.2.2.2. Komitet Gminny reprezentuje społeczność polską w danej gminie wobec państwowych władz lokalnych oraz samorządów.
3.2.2.3. Komitet Gminny rozwija swoją działalność w okresie pomiędzy Sejmikami Gminnymi oraz przed Zgromadzeniem Ogólnym organizuje w danej gminie Sejmik Gminny.
3.2.2.4. Komitety Gminne podejmują decyzje i uchwały większością głosów ich pełnego składu.
3.2.2.5. Działalnością Komitetu Gminnego kieruje Pełnomocnik.
3.2.3. Pełnomocnik
3.2.3.1. Pełnomocnik i jego zastępca wybierani są na Sejmiku Gminnym spośród obecnych osób.
3.2.3.2. Pełnomocnik jest upoważniony do reprezentowania społeczności polskiej danej gminy wobec samorządu gminnego i terenowych władz administracji państwowej.
3.2.3.3. Organy Kongresu Polaków delegują Pełnomocnika w myśl Ustawy o gminach w skład komisji gminnej do spraw mniejszości narodowych, jeśli taka komisja w gminie istnieje.
3.3. Organy centralne Kongresu Polaków
3.3.1. Założenia ogólne
3.3.1.1. Organami Kongresu Polaków w RC są:
3.3.1.1.1. Zgromadzenie Ogólne
3.3.1.1.2. Rada Przedstawicieli
3.3.1.1.3. Rada Kongresu Polaków
3.3.1.1.4. Komisja Kontrolna
3.3.1.2. Zgromadzenie Ogólne zdolne jest do podejmowania decyzji przy obecności co najmniej 1/2 uprawnionych do głosowania.
3.3.1.3. Decyzje i uchwały Zgromadzenia Ogólnego i Rady Przedstawicieli są prawomocne, jeżeli za ich przyjęciem głosuje więcej niż połowa obecnych osób uprawnionych do głosowania.
3.3.1.4. Rada Kongresu Polaków i Komisja Kontrolna podejmują decyzje i uchwały większością głosów ich pełnego składu.
3.3.1.5. Nie wyklucza to innego trybu podejmowania uchwał i decyzji na podstawie głosowania wynikającego z niniejszego Statutu.
3.3.2. Zgromadzenie Ogólne
3.3.2.1. Zgromadzenie Ogólne jest najwyższym organem Kongresu Polaków.
3.3.2.2. Zgromadzenie Ogólne tworzą delegaci wybrani na Sejmikach Gminnych oraz delegaci organizacji członkowskich Kongresu Polaków według ordynacji wyborczej ustalonej przez Radę Przedstawicieli.
3.3.2.3. Zgromadzenie Ogólne odbywa się nie później niż miesiąc po upływie trzyletniej kadencji Rady Kongresu Polaków.
3.3.2.4. Zgromadzenie Ogólne rozpatruje wnioski delegatów i podejmuje decyzje we wszystkich żywotnych sprawach Polaków w RC.
3.3.2.5. Określa podstawowe cele i zasady działalności Kongresu Polaków.
3.3.2.6. Przyjmuje lub odrzuca sprawozdania z działalności organów centralnych Kongresu Polaków za kończącą się kadencję.
3.3.2.7. Spośród delegatów wybiera dziewięciu członków Rady Kongresu Polaków oraz pięciu członków Komisji Kontrolnej, ustala według ilości uzyskanych głosów kolejność członków rezerwowych.
3.3.2.8. Uchwala, zmienia i interpretuje Statut Kongresu Polaków.
3.3.2.9. Zatwierdza zasady gospodarowania Rady Kongresu Polaków.
3.3.2.10. Rozstrzyga o odwołaniu od decyzji Rady Przedstawicieli.
3.3.2.11. Nadzwyczajne Zgromadzenie Ogólne musi być zwołane przez Radę Kongresu Polaków do dwóch miesięcy od wpłynięcia wniosku:
3.3.2.11.1. 2/3 członków Rady Przedstawicieli
3.3.2.11.2. jednomyślnego wniosku wszystkich członków Komisji Kontrolnej
3.3.3. Rada Przedstawicieli
3.3.3.1. Radę Przedstawicieli tworzą reprezentanci organizacji członkowskich Kongresu Polaków oraz Pełnomocnicy.
3.3.3.2. Rada Przedstawicieli oprócz innych uprawnień i obowiązków wynikających z niniejszego Statutu decyduje o:
3.3.3.2.1. formach i metodach realizacji uchwały Zgromadzenia Ogólnego,
3.3.3.2.2. kierunkach działania Rady Kongresu Polaków,
3.3.3.2.3. ordynacji wyborczej, na podstawie której wybierani są delegaci Zgromadzenia Ogólnego,
3.3.3.2.4. o swej strukturze wewnętrznej,
3.3.3.2.5. o przyjęciu lub odrzuceniu akcesu osób prawnych.
3.3.3.3. Rada Przedstawicieli tworzy forum współpracy poszczególnych organizacji członkowskich oraz Komitetów Gminnych.
3.3.3.4. Rada Przedstawicieli na swym pierwszym zebraniu, zwołanym w terminie do 1 miesiąca po Zgromadzeniu Ogólnym przez Prezesa Kongresu Polaków, wybiera z grona swych członków przewodniczącego Rady Przedstawicieli i jego zastępcę.
3.3.3.5. Przewodniczący Rady Przedstawicieli lub jego zastępca mają prawo uczestnictwa we wszystkich zebraniach Rady Kongresu Polaków z głosem doradczym.
3.3.3.6. Rada Przedstawicieli ustala i zmienia Regulamin Wewnętrzny Kongresu Polaków.
3.3.4. Rada Kongresu Polaków
3.3.4.1. Rada Kongresu Polaków jako organ wykonawczy Kongresu Polaków reprezentuje społeczność polską w RC w okresie pomiędzy Zgromadzeniami Ogólnymi.
3.3.4.2. Pierwsze posiedzenie Rady Kongresu Polaków odbędzie się w dniu zakończenia Zgromadzenia Ogólnego i na nim Rada wybiera ze swego grona prezesa Kongresu i jednego wiceprezesa.
3.3.4.3. Przedstawicielem statutarnym Kongresu Polaków jest prezes Kongresu Polaków. Czynności prawne, a zwłaszcza podpisy aktów prawnych, poczynione przez prezesa Kongresu Polaków sprzeczne z uchwałą Rady czy też bez takiej uchwały nie zobowiązują Kongres.
3.3.4.4. Radę Kongresu Polaków reprezentuje i pisma od niej wychodzące podpisuje prezes Kongresu lub wiceprezes.
3.3.4.5. Rada Kongresu Polaków kieruje działalnością Kancelarii Kongresu Polaków. Wobec jej pracowników wykonuje prawa i obowiązki pracodawcy.
3.3.5. Komisja Kontrolna
3.3.5.1. Komisja Kontrolna wybrana na Zgromadzeniu Ogólnym jest organem kontrolnym Kongresu Polaków i jest odpowiedzialna tylko wobec Zgromadzenia Ogólnego.
3.3.5.2. Pierwsze posiedzenie Komisji Kontrolnej odbywa się w dniu zakończenia Zgromadzenia Ogólnego i na nim Komisja musi wybrać ze swego grona przewodniczącego, który będzie kierował jej pracą.
3.3.5.3. Członkiem Komisji Kontrolnej nie może być członek Rady Kongresu Polaków, Rady Przedstawicieli oraz osoba zatrudniona przez Radę Kongresu Polaków.
3.3.5.4. Rada Przedstawicieli i Rada Kongresu Polaków zobowiązane są przedstawić na żądanie Komisji Kontrolnej wszelkie dokumenty dotyczące ich działalności merytorycznej i finansowej.
3.3.5.5. Członkowie Komisji Kontrolnej mają prawo uczestnictwa we wszystkich zebraniach Rady Kongresu Polaków i Rady Przedstawicieli z głosem doradczym oraz w posiedzeniach rad nadzorczych jednostek gospodarczych, w których Rada Kongresu Polaków jest udziałowcem większościowym lub jedynym.

4. Założenia gospodarcze

4.1. Majątek Kongresu Polaków pochodzi z zysków z działalności gospodarczej, z darów, dotacji, składek itp. 4.2. Dla potrzeb Kongresu Polaków organizuje w ramach swych uprawnień działalność gospodarczą Rada Kongresu Polaków.
4.3. Rada Kongresu Polaków może powoływać do życia w myśl obowiązującego ustawodawstwa RC jednostki gospodarcze i odpowiada przed Zgromadzeniem Ogólnym za ich gospodarowanie.

5. Postanowienia końcowe

5.1. Stosunki nieuregulowane niniejszym Statutem oraz ogólnie obowiązującymi przepisami prawa rozstrzyga Zgromadzenie Ogólne, a w okresie między Zgromadzeniami Ogólnymi Rada Przedstawicieli wspólnie z Radą Kongresu Polaków.
5.2. Rozwiązanie Kongresu Polaków może nastąpić wyłącznie na podstawie decyzji 2/3 wszystkich delegatów Zgromadzenia Ogólnego. Decyzja ta musi zawierać postanowienia o likwidacji majątku Kongresu Polaków oraz jego organów centralnych i podmiotów prawnych powołanych do życia przez Radę Kongresu Polaków.
5.3. Zasady wykonawcze dotyczące sposobu i zakresu działań jednostek organizacyjnych oraz organów Kongresu Polaków określa Regulamin Wewnętrzny Kongresu Polaków.

Wydarzenia Sportowe

INTERLIGA PIŁKARZY RĘCZNYCH: BANIK WCIĄŻ LIDEREM

Dziś Karwina - Koszyce

Zamyka się dziś kurtyna fazy zasadniczej czesko-słowackiej interligi piłkarzy ręcznych. Szczypiorniści Banika Karwina mają już zapewniony udział w półfinale rozgrywek. W środę podopieczni trenera Jiřego Kekrta pokonali na wyjeździe 29:28 Kostelec i z bilansem 42 punktów prowadzą w tabeli, drugi Preszów traci do Banika dwa punkty. Karwiniacy podejmują dziś przed własną publicznością Koszyce i wystarczy im w tym spotkaniu remis, by zostać zwycięzcą fazy zasadniczej interligi. Na dziś zaplanowano wszystkie spotkania ostatniej kolejki. Dla pewności mecze rozpoczynają się o tej samej porze - o godz. 18.00. System rozgrywek w fazie play off jest identyczny do tego sprzed roku. Osobno o mistrzostwo swego kraju walczyć będą czeskie i słowackie zespoły. Zwycięzcy ponadto zmierzą się w wielkim czesko-słowackim finale. W ubiegłym sezonie po mistrzostwo RC sięgnęli szczypiorniści Banika Karwina, którzy w finale pokonali Allrisk Praga. W walce o koronę mistrza czesko-słowackiej interligi Banik przegrał w dwumeczu z Preszowem. Na własnych śmieciach karwiniacy pokonali mistrza Słowacji 25:24, w rewanżu ulegli jednak rywalowi 24:33.

● **KOSTELEC NA HANEJ - KARWINA 28:29 (16:17). Bramki dla HC Zdráhala 9/1, Sobol 6/2, Bednařík 5, Kust 3/1, Horák, Szymanski 3.** Wynik nie odzwierciedla w pełni przebiegu meczu. Karwiniacy byli stroną przeważającą, ale w końcówkach obu odsłon nieco pofolgowali, pozwalając przeciwnikowi na skorygowanie rezultatu. W pierwszej połowie powodziło się zwłaszcza Sobolowi, głównie dzięki niemu goście po pierwszych minut dyktowali warunki na parkiecie. Karwiniacy wypracowali sobie pięciobramkową zaliczkę, w końcowych fragmentach pierwszej połowy gospodarze zwiększyli obroty i na kilka sekund przed zejściem do szatni zdobyli kontaktowego gola. Identycznie układał się scenariusz również drugiej odsłony. Tym razem pierwszoplanową postacią Banika był Zdráhala, dobry występ w drugiej połowie zaliczył też bramkarz Láníček, który obronił trzy „siódemki". **Lokaty:** 1. Karwina 42, 2. Preszów 40, 3. Powaska Bystrzyca 37, 4. Dukla Praga 36 pkt. **DZIŚ** m.in. Karwina - Koszyce (18.00). **(jb, OK)**

Sport Polski

■ **POLACY BLISKO FINAŁÓW MISTRZOSTW ŚWIATA.** Piłkarska reprezentacja Polski pokonała w środę w Warszawie 1:0 Irlandię Północną. Biało-czerwoni zrobili kolejny krok w drodze na MŚ 2006. Gola na wagę trzech punktów zdobył w 86. minucie Maciej Żurawski, po dośrodkowaniu Jacka Krzynówka. - *Osiągnęliśmy cel. To skromne zwycięstwo, ale bardzo ważne* - wyznał chwilę po zakończeniu meczu szczęśliwy napastnik krakowskiej Wisły **Maciej Żurawski**. - *Wymęczyliśmy zwycięstwo, ale najważniejsze są trzy punkty* - podsumował z kolei "na gorąco" trener kadry **Paweł Janas**. W pozostałych meczach grupy VI Anglia uporała się z Azerbejdżanem 2:1, a Austria pokonała 1:0 Walię. Przed Polakami jeszcze trzy mecze: z Anglią na wyjeździe oraz z Austrią i Walią na własnym podwórku. **Lokaty w grupie VI:** 1. Anglia 16, 2. Polska 15, 3. Austria 11, 4. Irlandia Płn. 3, 5. Walia 2, 6. Azerbejdżan 2 pkt.

■ **ME W TENISIE STOŁOWYM: POLSKI DEBEL ZA BURTĄ.** Na 1/8 finału turnieju deblistów odbywającego się podczas mistrzostw Europy w tenisie stołowym w duńskim Aaarhus zakończył czyli swój udział **Lucjan Błaszczyk** z **Wang Zeng Yi**. Polski debel w walce o ćwierćfinał uległ holendersko-słowackiej parze Trinko Keen/Bojan Tokić 0:3 (8:11, 9:11, 9:11). **(ja)**

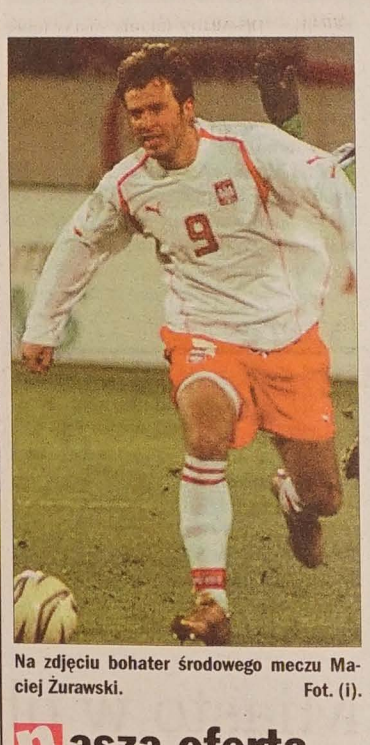

Na zdjęciu bohater środowego meczu Maciej Żurawski. Fot. (i).

Co słychać?

● **START PRZYGOTOWUJE SIĘ DO PÓŁFINAŁU Z NH OSTRAWĄ.** Tenisiści stołowi Startu Sucha Górna zostali zwycięzcami fazy zasadniczej ekstraligi. W najbliższy wtorek i środę zmierzą się u siebie w półfinale z NH Ostrawą. Rywalizacja potrwa do czterech zwycięstw. Rewanżowe mecze w Ostrawie zaplanowano na 11 i 12 kwietnia. – *Zagramy w najsilniejszym składzie, to znaczy z trójką Číhak, Šťál i Mrkvička, z mistrzostw Europy wraca jutro również Šereda* - powiedział „GL" trener Suchej Górnej **Kamil Koutný**. **(ja)**

Nasza oferta

● **PIŁKA NOŻNA – MŚLF**: HFK Ołomuniec – Futbol Trzyniec (dziś, 16.00, trzyńczanie zaprezentują się na boisku lidera 3. ligi). **DYWIZJA:** MKF Karwina – Miasto Albrechtice (dziś, 10.15 na boisku Jäkla), Frydek-Mistek – Orłowa (dziś, 10.15), Dziećmorowice – Banik Olbrachcice (dziś, 16.00), 1. Wałaski FC – IRP Czeski Cieszyn (jutro, 10.15). **MISTRZOSTWA OKRĘGU**: Petrzkowice – Lokomotywa Piotrowice, Rymarzów – Bogumin (dziś, 15.30), Wielkie Hosztice – Mosty koło Jabłonkowa (jutro, 10.00). **I A KLASA – GRUPA B:** Bruszperk – Stonawa, Stara Biela – Rychwałd (dziś, 15.30), Rapid Skrzeczoń – Hodslawice, Bystrzyca – Szpital Witkowice (jutro, 15.30). **I B KLASA – GRUPA B:** Classic Ostrawa – Pietwałd (dziś, 15.30). **I B KLASA – GRUPA C:** Slavia Orłowa B – Wędrynia, Żuków Górny – Niebory, Jabłonków – Sucha Górna, Lutynia D – Nydek, Sedliszcze – FK Hawierzów (dziś, 15.30), MKF Karwina B – D[illegible]wa, Wierzniowice – Śmiłowice (dziś, 15.30). **MISTRZOSTWA POWIATU KARWIŃSKIEGO:** Zabłocie – G. [illegible]dowice, Sj Pietwałd – B. Rychwałd, [illegible]ter Piotrowice – F. Orłowa, Sn Orłowa – Sn Hawierzów, Domasławice – [illegible]nie D., V. Bogumin – Cierlicko, [illegible]motywa Łąki – HD Bogumin B ([illegible] 15.30). **MISTRZOSTWA POWIATU F-M:** Chlebowice – Oldrzychowice, Gnojnik – Wacławowice (dziś, 15.[illegible]), Bukowiec – Czeladna (jutro, 15.[illegible]). **ROZGRYWKI POWIATU F-M:** [illegible]lowice B – Milików (jutro, 15.30).

● **PIŁKA RĘCZNA – Interliga:** [illegible] Karwina – Koszyce (dziś, 18.00).

● **RUGBY – KB Ekstraliga:** [illegible]rzów – Slavia Praga (dziś, 16.00). **(Op)**